

Kontrolní závěr z kontrolní akce

22/09

Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu opatření na ochranu a péči o přírodu a krajinu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2022 pod číslem 22/09. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v období od dubna 2022 do listopadu 2022.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2019 až 2021, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“); Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha (dále také „AOPK“); Státní fond životního prostředí České republiky, Praha (dále také „SFŽP“); Lesy České republiky, s.p., Hradec Králové; EKOFARM LIPNO s.r.o., Frymburk; Hnutí DUHA Šelmy, Olomouc; město Kojetín; město Třešť; město Žďár nad Sázavou; REVITA CZ o.p.s., Droužetice.

Kolegium NKÚ na svém V. jednání, které se konalo dne 20. března 2023,

schválilo usnesením č. 9/V/2023

kontrolní závěr v tomto znění:

Ochrana a péče o přírodu a krajinu

5,15 mld. Kč

Prostředky vynaložené MŽP
z operačního programu
Životní prostředí 2014–2020
ke dni 31. 12. 2021

0,93 mld. Kč

Prostředky vynaložené
MŽP ze státního rozpočtu
v letech 2019 až 2021¹

18 mil. Kč

Prostředky vynaložené SFŽP
v letech 2019 až 2021
na výkupy pozemků pro AOPK

- 3 ze 7** výstupových indikátorů OPŽP vykazovaly ke dni 31. 12. 2021 dosažené hodnoty pod úrovní 10 % cílové hodnoty a jejich cílové hodnoty **nebudou** do konce programového období **splněny**
- 1 ze 4** výsledkových indikátorů OPŽP vykazoval ke dni 31. 12. 2021 dosaženou hodnotu pod úrovní 10 % cílové hodnoty a jeho cílová hodnota **nebude** do konce programového období **splněna**
- 6 z 8** cílových hodnot indikátorů programu *Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny – od r. 2019* **nebude splněno**
- 2 z 5** cílových hodnot indikátorů podprogramu *Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích* **nebudou splněny**
- 0** **žádné** měřitelné cíle *Programu péče o krajinu*
- 79 ha** vykoupeno, **z toho 2 ha** v rámci předkupního práva státu
- 0** MŽP nepodalo **žádný** návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí

¹ Program péče o krajinu; program *Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny – od r. 2019*; podprogram *Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ)*.

I. Shrnutí a vyhodnocení

1.1 V Evropské unii se zásadně nezlepšuje stav evropsky významných přírodních lokalit ani druhů, jak vyplývá ze zprávy o stavu přírody². Základním cílem strategie EU pro biodiverzitu³ do roku 2020 bylo zastavit v EU ztrátu biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb⁴. Úbytek chráněných druhů a stanovišť se i přes dílčí úspěchy nedaří zastavit⁵. Rovněž v ČR dochází k úbytku biodiverzity⁶ a s tím souvisejícímu zhoršení fungování ekosystémů a ekosystémových služeb, vzrůstá citlivost vůči změně klimatu i nebezpečí zavlečení nepůvodních druhů.

1.2 NKÚ zkontroloval, zda byly peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy. NKÚ kontrolou prověřil peněžní prostředky:

- ze zdrojů EU z operačního programu *Životní prostředí 2014–2020* (dále také „OPŽP“), konkrétně z prioritní osy 4 – *Ochrana a péče o přírodu a krajinu* (dále také „PO 4“);
- ze zdrojů kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo životního prostředí* (dále jen „315 – MŽP“), konkrétně z:
  - *Programu péče o krajinu* (dále také „PPK“);
  - programu 115 170 – *Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny – od r. 2019* (dále také „POPFK“);
  - podprogramu 115V032 – *Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích* (dále také „MaS“);
- ze zdrojů SFŽP z *Národního programu Životní prostředí* (dále také „NPŽP“), konkrétně ze 4. prioritní oblasti: *Příroda a krajina*.

1.3 Na opatření týkající se ochrany biologické rozmanitosti a ekosystémů, přizpůsobení se změně klimatu aj. MŽP vynaložilo ke dni 31. 12. 2021 ze zdrojů EU peněžní prostředky ve výši 5,15 mld. Kč. Dále MŽP vynaložilo v kontrolovaných letech 2019 až 2021 na oblast ochrany a péče o přírodu a krajinu peněžní prostředky ve výši 0,93 mld. Kč ze státního rozpočtu⁷ a SFŽP⁸ vynaložil ve stejném období peněžní prostředky ve výši 18,42 mil. Kč na výkupy pozemků pro AOPK.

---

² *Zpráva o stavu a trendech u druhů a typů stanovišť chráněných podle směrnice o ochraně ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť za období 2013–2018.*

³ Biologickou rozmanitost (biodiverzitu) chápeme jako rozmanitost života ve všech jeho formách, úrovních a kombinacích. Nejedná se jen o pouhý součet všech genů, druhů a ekosystémů, ale spíše o variabilitu uvnitř a mezi nimi. (Zdroj: CBD – *Úmluva o biologické rozmanitosti*.)

⁴ Přínosy poskytované lidem ekosystémy. Prostřednictvím využívání služeb ekosystémů mohou lidé dosahovat požadované míry blahobytu.

⁵ Evropská komise odhaduje, že neplnění hlavního cíle *Strategie EU v oblasti biodiverzity do roku 2020* způsobuje ekonomice EU každoroční ztráty v objemu 50 mld. €.

⁶ *Zpráva o kvalitě života a její udržitelnosti (Vyhodnocení naplňování Strategického rámce Česká republika 2030)* z roku 2021.

⁷ Kapitola státního rozpočtu 315 – MŽP: PPK, POPFK, MaS.

⁸ NPŽP, 4. prioritní oblast: *Příroda a krajina*.

1.4 Některé ukazatele, které slouží k posouzení úrovně plnění cílů programů MŽP a operačního programu *Životní prostředí 2014–2020*, nebudou splněny⁹. Cíle programů stanovené MŽP, kterými jsou např. zajištění potřebné péče o předměty ochrany na národně významných chráněných územích, zastavení úbytku biologické rozmanitosti, zachování přírodních a krajinných hodnot, zvýšení ekologické stability krajiny a obnovení vodního režimu krajiny, nebudou splněny v plném rozsahu.

1.5 MŽP nesledovalo a nevyhodnocovalo přínosy poskytnutých peněžních prostředků z *Programu péče o krajinu*. Peněžní prostředky vynakládané MŽP prostřednictvím financování programů v letech 2019 až 2021 nesloužily k investiční činnosti, ale k financování běžných výdajů¹⁰ v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu. MŽP neplnilo ve stanovených termínech opatření definovaná základními strategickými dokumenty v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu.

1.6 MŽP nepostupovalo dle zákona o ochraně přírody a krajiny¹¹ (dále také „ZOPK“) tím, že nepodalo návrhy na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí a v některých případech nedodrželo zákonnou lhůtu pro uplatnění předkupního práva státu k výkupu pozemků nacházejících se v přírodně cenných zvláště chráněných územích.

1.7 Kontrolou bylo prověřováno 20 projektů¹², u kterých bylo zjištěno, že peněžní prostředky byly použity v souladu se schválenými cíli. Při kontrole bylo zjištěno porušení právních předpisů.

1.8 Vyhodnocení vyplývá z těchto zjištěných skutečností:

- a) Čtyři ze sedmi výstupových indikátorů a jeden ze čtyř výsledkových indikátorů pro PO 4¹³, jejichž hodnoty vycházejí z realizovaných projektů, nebudou do konce programového období splněny. Indikátory vykazovaly ke dni 31. 12. 2021 plnění prostřednictvím dosažené hodnoty v rozmezí od 0,67 % do 15,12 %.
- b) Ke dni 31. 12. 2021 vykazovalo šest z osmi indikátorů a 14 z 24 parametrů programu POPFK prostřednictvím dosažené hodnoty plnění pod úrovní 50 % jejich závazných cílových hodnot. Ke dni 31. 12. 2021 vykazovaly dva z pěti indikátorů podprogramu MaS prostřednictvím dosažené hodnoty plnění pod úrovní 50 % jejich závazných cílových hodnot.

---

⁹ MŽP pro hodnocení implementace OPŽP stanovilo a kvantifikovalo pro specifické cíle PO 4 konkrétní ukazatele výsledku a výstupu. MŽP pro hodnocení programu POPFK stanovilo a kvantifikovalo konkrétní indikátory a parametry a pro hodnocení podprogramu MaS konkrétní indikátory. Úroveň plnění stanovených ukazatelů ke dni 31. 12. 2021 je uvedena v příloze č. 2 a 3 tohoto kontrolního závěru.

¹⁰ Zejména výdajová položka 5169 – *Nákup ostatních služeb*.

¹¹ Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

¹² Projektem se rozumí projekty OPŽP (16), akce realizované v rámci programu POPFK (2) a opatření realizovaná v rámci PPK (2).

¹³ *Zvýšení počtu opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu); zvýšení celkového počtu opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť; zabezpečení migrační propustnosti říční sítě; zvýšení počtu opatření k předcházení, minimalizaci a nápravě škod působených zvláště chráněnými druhy; zvýšení počtu zprůchodněných migračních překážek pro živočichy.*

c) MŽP financovalo běžné výdaje v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu prostřednictvím financování programů (POPFK a MaS), ačkoli programové financování mělo sloužit k pořízení nebo technickému zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Stav čerpání ke dni 31. 12. 2021 byl následující:

- 94 % čerpaných prostředků státního rozpočtu v rámci programu POPFK na financování akcí v letech 2019 až 2021 představovaly běžné výdaje v celkové výši 98 mil. Kč.
- 97 % čerpaných prostředků státního rozpočtu v rámci podprogramu MaS na financování akcí v letech 2018 až 2021 představovaly běžné výdaje v celkové výši 80,64 mil. Kč.

Zákon č. 218/2000 Sb.¹⁴ a vyhláška č. 560/2006 Sb.¹⁵ stanovují pro programové financování postupy, které musí dodržovat správce programu a účastníci programu. MŽP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 6 odst. 2 vyhlášky č. 560/2006 Sb., když neprovádělo závěrečné vyhodnocení akcí.

d) MŽP nemělo stanovené indikátory, parametry či jiná kritéria, na jejichž základě by bylo možné objektivně hodnotit přínosy poskytnutých prostředků z *Programu péče o krajinu*. MŽP v letech 2019 až 2021 nepostupovalo v souladu s ustanovením § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., když jako správce kapitoly státního rozpočtu 315 – MŽP nesledovalo a nevyhodnocovalo hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných výdajů v rámci PPK.

e) MŽP neplnilo některá opatření definovaná ve *Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025* (dále také „Strategie“) a ve *Státním programu ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025* (dále také „Program“), popřípadě je plnilo pouze částečně. MŽP neplnilo koordinační roli v implementaci Strategie a Programu, když nesledovalo plnění opatření dle stanovených termínů.

Dosažení některých cílů Strategie a Programu na konci roku 2025 je s ohledem na zjištěný stav plnění kontrolovaných opatření v kompetenci MŽP nejisté.

f) MŽP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 61 odst. 1 ZOPK tím, že nepodalo návrh na zápis předkupního práva do katastru nemovitostí¹⁶, v důsledku čehož dochází k převodům přírodně cenných pozemků bez uplatnění přednostní nabídky státu. Na tuto skutečnost upozornil NKÚ již v kontrolním závěru z KA č. 18/23 – *Peněžní prostředky a majetek státu, se kterými jsou příslušné hospodařit správy národních parků*¹⁷.

MŽP v kontrolovaném období obdrželo sedm nabídek ke koupi pozemků nacházejících se v národních přírodních rezervacích (dále také „NPR“) nebo národních přírodních památkách (dále také „NPP“) v rámci předkupního práva státu dle ZOPK. MŽP u tří nabídek pozemků ke koupi nedodrželo 60denní zákonnou lhůtu k vyjádření uplatnění předkupního práva státu, ačkoliv mělo o výkup těchto pozemků zájem. Z toho u jedné nabídky

---

¹⁴ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

¹⁵ Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

¹⁶ Podle ustanovení § 61 odst. 1 ZOPK má Česká republika předkupní právo k nezastaveným pozemkům ležícím mimo zastavená území obcí na území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a pozemkům souvisejícím s jeskyněmi.

¹⁷ Kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2019 *Věstníku NKÚ*.

prodávající uzavřel kupní smlouvu i po uplynutí lhůty. Tím, že MŽP nestihlo uplatnit předkupní právo včas, nebyly vykoupeny pozemky v přírodně cenných lokalitách o celkové rozloze 1,87 ha.

- g) Kontrolou u AOPK a dalších vybraných příjemců podpory byly zjištěny nedostatky:
- porušení zásady transparentnosti a zákazu diskriminace podle zákona č. 134/2016 Sb.¹⁸; porušení podmínek zadávání veřejných zakázek v rámci OPŽP stanovením kratší lhůty pro podávání nabídek;
  - porušení podmínek poskytnuté dotace neohlášením změn na projektu;
  - nesprávné účtování v souvislosti s pořízením či technickým zhodnocením dlouhodobého hmotného majetku;
  - selhání vnitřního kontrolního systému – AOPK v průběhu hodnocení žádostí o podporu nevyřadila dva projekty, ačkoliv žadatel nedoložil doklady ve stanovené lhůtě.

Zjištěné nedostatky v některých případech NKÚ vyhodnotil jako skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve smyslu rozpočtových pravidel.

II. Informace o kontrolované oblasti

Ministerstvo životního prostředí

2.1 MŽP je ústředním orgánem státní správy mj. pro ochranu přírody a krajiny. MŽP je orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí. Je odpovědné za koncepci ochrany přírody a krajiny.

2.2 MŽP poskytuje prostředky státního rozpočtu na financování ochrany a péče o přírodu a krajinu, je řídicím orgánem pro OPŽP. Dále MŽP rozhoduje o poskytování peněžních prostředků Státního fondu životního prostředí, které jsou rozdělovány z NPŽP.

Agentura ochrany přírody a krajiny

2.3 Základním účelem činnosti AOPK je zabezpečovat odbornou podporu výkonu státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny, zajišťovat péči o chráněná území v obvodu její územní působnosti a výkon státní správy na území chráněných krajinných oblastí, dále zabezpečovat odbornou, metodickou, vzdělávací, výchovnou, osvětovou a informační činnost v oblasti ochrany přírody a krajiny.

2.4 AOPK mimo jiné zajišťuje administraci národních dotačních programů v oblasti ochrany přírody a krajiny včetně kontroly a monitoringu a na základě dohod o výkonu a delegování některých činností souvisejících s implementací OPŽP byla pověřena zejména administrací a hodnocením žádostí o podporu v rámci PO 4 OPŽP.

---

¹⁸ Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

Státní fond životního prostředí

2.5 SFŽP plní roli zprostředkujícího subjektu u OPŽP, a to na základě *Dohody o delegování některých činností a pravomocí MŽP jako řídicího orgánu OPŽP v programovém období let 2014–2020 na SFŽP*. SFŽP dále administruje NPŽP.

Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020

2.6 Zastřešujícím strategickým dokumentem v oblasti ochrany životního prostředí byla *Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020* (dále také „Státní politika ŽP“), která byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 9. ledna 2013 č. 6 a její aktualizovaná podoba byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 23. listopadu 2016 č. 1026. Pro oblast ochrany přírody stanovila Státní politika ŽP tematickou oblast 3. *Ochrana přírody* a strategické cíle 3.1 *Ekologické funkce krajiny*, 3.2 *Přírodní krajinné hodnoty* a 3.3 *Sídla*.

Strategický rámec pro rozvoj České republiky do roku 2030 (Česká republika 2030)

2.7 *Česká republika 2030* je strategický rámec, který udává směr, jímž by se měl rozvoj ČR vyvíjet, a slouží jako základ pro vyhodnocování rozvoje ČR a její globální zodpovědnosti. Dokument formuluje strategické a specifické cíle, kterých by ČR měla do roku 2030 dosáhnout, mj. by česká krajina měla být pestrá a mělo by docházet k obnově biologické rozmanitosti. Strategický rámec byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 19. dubna 2017 č. 292, *ke Strategickému rámci Česká republika 2030*.

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025

2.8 Strategie představuje základní koncepční dokument definující priority v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity na území ČR. Hlavním cílem Strategie je zabránit pokračujícímu celkovému úbytku biologické rozmanitosti na území ČR a implementovat opatření a činnosti, které povedou ke zlepšení stavu a dlouhodobě udržitelnému využívání biodiverzity. Podle Strategie je ochrana biodiverzity v České republice stále nedostatečně účinná. Navzdory hlavnímu cíli (zabránit úbytku) se celkový stav biodiverzity nadále zhoršuje, pouze v některých případech dochází ke zlepšení.

2.9 Strategie obsahuje ve čtyřech prioritních oblastech celkem 20 rámcových cílů, které kromě jiných částí definují i dílčí cíle a konkrétní opatření pro jejich realizaci. Strategie obsahuje celkem 68 dílčích cílů a 123 navazujících opatření. Ke každému opatření byl přiřazen vlastní indikátor, termín plnění a gesce. Hlavní zodpovědnost za plnění Strategie a jejich dílčích cílů má MŽP, rovněž tak většina navrhovaných opatření je v gesci MŽP.

Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025

2.10 Program představuje dílčí koncepční dokument, který navazuje na Strategii a reaguje na aktuální stav přírody a krajiny a potřebu jejich ochrany. Hlavní úlohou Programu je posílit ochranu přírody a krajiny s cílem zabránit pokračujícímu úbytku biologické rozmanitosti na území České republiky a zároveň implementovat opatření a činnosti, které povedou k jejímu zlepšení. Program je definován na období pěti let, tj. do roku 2025, kdy by mělo dojít k revizi

Strategie a rovněž Programu s cílem sjednotit budoucí koncepční dokument pro období do roku 2030.

2.11 Program obsahuje ve třech prioritních oblastech celkem 12 rámcových cílů, 36 hlavních cílů a 119 specifických opatření. Ke každému opatření byl přiřazen vlastní indikátor, s jehož pomocí by mělo být možné vyhodnotit plnění opatření ve vztahu ke stanovenému termínu.

Legislativní rámec

2.12 V kontrolovaném období byl platný a účinný ZOPK, jehož účelem je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu *Natura 2000*¹⁹.

2.13 Jedním z nejdůležitějších nástrojů ochrany přírody a krajiny v ČR je ochrana území, která se provádí prostřednictvím zvláště chráněných území (dále také „ZCHÚ“). ZOPK vymezuje dvě kategorie velkoplošných ZCHÚ: národní parky a chráněné krajinné oblasti a čtyři kategorie maloplošných ZCHÚ: národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.

Tabulka č. 1: Ochrana území v ČR ke dni 31. 12. 2021

Kategorie zvláště chráněného území	Počet	Výměra (v km ²)
Národní parky	4	1 190,2
Chráněné krajinné oblasti	26	11 381,8
Národní přírodní rezervace	110	304,4
Národní přírodní památky	126	82,7
Přírodní rezervace	818	435,0
Přírodní památka	1 589	336,5

Zdroj: AOPK.

Podpora určená na ochranu přírody a krajiny

2.14 Kontrolované peněžní prostředky určené na podporu opatření na ochranu a péči o přírodu a krajinu byly poskytovány Ministerstvem životního prostředí a Státním fondem životního prostředí ČR z OPŽP, POPFK, MaS, PPK a NPŽP.

Operační program Životní prostředí 2014–2020

2.15 Problematika ochrany a péče o přírodu a krajinu je řešena v prioritní ose 4 – *Ochrana a péče o přírodu a krajinu*, konkrétně v investiční prioritě 1²⁰. Ke dni 31. 12. 2021 bylo v různé

¹⁹ Soustava *Natura 2000* je největší soustava chráněných území na světě, kterou všechny členské státy EU vytvářejí na svém území podle jednotných pravidel. Pomáhá chránit a pro další generace zachovat vzácné a ohrožené volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a přírodní stanoviště. V ČR je *Natura 2000* tvořena 41 ptačími oblastmi a 1 112 evropsky významnými lokalitami. Soustava pokrývá 14 % území ČR.

²⁰ Investiční priorita 1 prioritní osy 4: *Zachování a ochrana životního prostředí a podporování účinného využívání zdrojů ochranou a obnovou biologické rozmanitosti a půdy a podporou ekosystémových služeb, včetně prostřednictvím sítě Natura 2000 a ekologických infrastruktur [dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) ze dne 17. prosince 2013 č. 1301/2013, čl. 5 odst. 6 písm. d)].*

fázi pokročilosti v rámci PO 4 OPŽP celkem 2 181 projektů se schválenou výší podpory 9,22 mld. Kč a ke stejnému dni bylo proplaceno 5,15 mld. Kč.

2.16 Investiční priorita 1 PO 4 OPŽP má čtyři specifické cíle (dále také „SC“): 4.1 *Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území*; 4.2 *Posílit biodiverzitu*; 4.3 *Posílit přirozené funkce krajiny*; 4.4 *Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech*.

Program péče o krajinu

2.17 PPK je finančně nejvýznamnější neinvestiční národní dotační program v oblasti péče o krajinu, který je každoročně vyhlašován MŽP. Program je nástrojem sloužícím k zabezpečení cílů v ochraně přírody a krajiny, které nejsou schopny zabezpečit plošněji nastavené evropské programy, zejména OPŽP. V rámci PPK jsou poskytovány finanční prostředky neinvestičního charakteru v rozdělení na tři samostatné podprogramy. V letech 2019 až 2021 MŽP vynaložilo v rámci PPK peněžní prostředky ve výši 759,44 mil. Kč.

Program Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny – od r. 2019

2.18 Cílem programu POPFK je zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve vztahu k ZCHÚ, soustavě *Natura 2000* a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany, realizace a příprava záchranných programů a programů péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů a regionálních akčních plánů, zajištění opatření k regulaci šíření invazních druhů, adaptačních opatření pro zmírnění dopadů klimatické změny na vodní, nelesní a lesní ekosystémy a zajištění podkladových materiálů pro zlepšování přírodního prostředí. V letech 2019 až 2021 MŽP vynaložilo v rámci programu POPFK peněžní prostředky ve výši 104,08 mil. Kč.

Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ)

2.19 Jedná se o podprogram programu 115 030 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení resortu MŽP na roky 2018 až 2022*. Cílem podprogramu je finanční zajištění činností souvisejících s výkonem vlastnických práv k majetku státu, který se nachází v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech, a s výkonem funkce správce drobných vodních toků. V letech 2019 až 2021 MŽP vynaložilo v rámci podprogramu MaS peněžní prostředky ve výši 67,32 mil. Kč.

Národní program Životní prostředí

2.20 Z NPŽP jsou podporovány projekty na ochranu a zlepšování životního prostředí v České republice z národních zdrojů, resp. z prostředků SFŽP. NPŽP byl v kontrolovaném období členěn do devíti prioritních oblastí, kontrolované problematiky se týkala 4. prioritní oblasti: *Příroda a krajina*. V letech 2019 až 2021 SFŽP vynaložil v rámci 4. prioritní oblasti NPŽP peněžní prostředky na výkupy pozemků pro AOPK ve výši 18,42 mil. Kč.

III. Rozsah kontroly

3.1 Cílem kontrolní akce bylo prověřit, zda byly peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu vynakládány účelně a v souladu s právními předpisy.

3.2 Kontrolní akce se zaměřila na plnění úlohy MŽP a zprostředkujících subjektů AOPK a SFŽP při poskytování peněžních prostředků státu a Evropské unie určených na realizaci opatření v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu. U AOPK a dalších vybraných příjemců podpory bylo kontrolou prověřeno, zda byly peněžní prostředky použity na stanovený účel a v souladu s právními předpisy. Kontrolovatelný objem vynaložených peněžních prostředků ke dni 31. 12. 2021 činil 6,22 mld. Kč, z toho peněžní prostředky proplacené z EU ve výši 5,15 mld. Kč, peněžní prostředky vynaložené MŽP ze státního rozpočtu ve výši 0,93 mld. Kč a prostředky vynaložené ze zdrojů SFŽP ve výši 0,14 mld. Kč.

3.3 Kontrolou u MŽP a AOPK bylo prověřováno uplatňování předkupního práva státu podle ustanovení § 61 ZOPK k pozemkům nacházejícím se v ZCHÚ. Dále bylo u MŽP prověřeno plnění cílů v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu stanovených ve schválených strategických dokumentech, kontrolou bylo ověřeno plnění 24 opatření Strategie a devíti opatření Programu. Kontrolou bylo ověřováno, zda byla v případě neplnění opatření uložena nápravná opatření a zda byla plněna. Kontrolovaný vzorek zahrnoval opatření v gesci MŽP, termínovaná nejpozději do poloviny roku 2022, která měla charakter finanční, legislativní či metodický.

3.4 U vybraných příjemců podpory z OPŽP se kontrolní akce zaměřila na dodržování podmínek pro poskytnutí dotace, na prokazatelnost a opodstatněnost způsobilých výdajů, ověření hospodárnosti, užití prostředků dotace na stanovený účel, plnění cílů projektů a udržitelnost projektů. Ke kontrole bylo vybráno celkem 16 projektů, které byly zaměřeny na realizaci opatření v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu a které byly financovány z PO 4 OPŽP.

3.5 U AOPK, která je finančně nejvýznamnějším příjemcem prostředků z programů MŽP, byla kontrolou prověřena dvě opatření financována z PPK a dvě akce v rámci programu POPFK. Kontrola se zaměřila na dodržování podmínek pro poskytnutí dotace, na prokazatelnost a opodstatněnost způsobilých výdajů, ověření hospodárnosti, užití prostředků dotace na stanovený účel, plnění cílů či udržitelnost projektu.

3.6 Kontrolou byly dále prověřeny peněžní prostředky SFŽP určené na výkupy pozemků v ZCHÚ v rámci 4. prioritní oblasti NPŽP. Na vzorku tří smluv uzavřených s AOPK bylo prověřováno, zda SFŽP poskytoval peněžní prostředky v souladu s právními předpisy.

3.7 Výběr vzorků projektů¹² a smluv zohledňoval pokrytí vybraných dotačních programů, finanční významnost, pokročilost realizace a výši vyplacených peněžních prostředků a je uveden v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

3.8 Kontrolovaný objem peněžních prostředků alokovaných na úrovni systému činil 10,48 mld. Kč, z toho 9,55 mld. Kč bylo z OPŽP, 0,93 mld. Kč ze státního rozpočtu a 0,14 mld. Kč z prostředků SFŽP (NPŽP).

3.9 Kontrolovaný objem peněžních prostředků na úrovni projektů¹² činil 196,58 mil. Kč, z toho bylo 168,80 mil. Kč z OPŽP, 9,36 mil. Kč ze státního rozpočtu a 18,42 mil. Kč z prostředků SFŽP.

3.10 Kontrolovaným obdobím byly roky 2019 až 2021 a v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

A. Ke konci programového období nebudou splněny v plném rozsahu cíle PO 4 OPŽP

Podpora PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

4.1 PO 4 je financována z *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „EFRR“). V rámci PO 4 byla na začátku programového období stanovena celková výše finanční podpory z EFRR a národního spolufinancování ve výši 414 mil. €. V aktuálně platné verzi programového dokumentu²¹ OPŽP je alokace ve výši 446 mil. €. Národní spolufinancování PO 4 je stanoveno ve výši 15 %.

4.2 Na podporovaná opatření v jednotlivých SC je dle aktuálně platné verze programového dokumentu OPŽP vyčleněno přibližně:

- 31 % celkové alokace PO 4 ve SC 4.1 *Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území;*
- 3 % celkové alokace PO 4 ve SC 4.2 *Posílit biodiverzitu;*
- 57 % celkové alokace PO 4 ve SC 4.3 *Posílit přirozené funkce krajiny;*
- 9 % celkové alokace PO 4 ve SC 4.4 *Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech.*

4.3 V rámci PO 4 byla podporována opatření týkající se přizpůsobení se změně klimatu, ochrany biologické rozmanitosti a ekosystémů. Podpora opatření zaměřených na posílení biodiverzity byla umožněna v rámci všech specifických cílů PO 4. Podpořit bylo možné např. opatření cílená na péči o vzácné druhy a péči o cenná stanoviště, výsadby dřevin, vytváření a obnovu vodních prvků (tůň, mokřady, malé vodní nádrže, vodní toky), péči o sídelní zeleň, péči o území národního významu. Ke zmírňování nepříznivých dopadů změny klimatu byla podpořena opatření cílená na zpomalení povrchového odtoku vody (budování hrázek, svodných příkopů, travní pásy, meze, remízy).

4.4 MŽP ke dni 31. 12. 2021 vyhlásilo v rámci PO 4 celkem 57 výzev, z toho v 54 výzvách byly k 31. 12. 2021 čerpány peněžní prostředky ve výši 5 146 mil. Kč (z toho 3 424 mil. Kč v SC 4.3).

4.5 Ke dni 31. 12. 2021 bylo v rámci PO 4 podáno celkem 3 361 žádostí o podporu, z toho největší zájem žadatelů o podporu byl o výzvy v SC 4.3.

---

²¹ Verze č. 10 platná od 22. 12. 2021.

4.6 Právní akt²² o poskytnutí dotace byl v rámci PO 4 vydán ke dni 31. 12. 2021 k 2 181 projektům.

4.7 Informace o průběhu čerpání peněžních prostředků v rámci PO 4 jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Souhrnné údaje o čerpání v PO 4 ke dni 31. 12. 2021

SC	Žadosti podané v jednotlivých výzvách			Projekty v realizaci			Projektů finálně certifikováno anebo zcela uzavřeno			Částky proplacené příjemcům podpory (v Kč)	Podíl proplacené částky příjemcům podpory na PO 4 (v %)
	Počet	Podíl (v %)	Příspěvek EU (v Kč)	Počet	Podíl (v %)	Příspěvek EU [Kč]	Počet	Podíl (v %)	Příspěvek EU (v Kč)		
4.1	258	7,68	4 340 003 110	177	8,12	2 598 127 099	47	10,15	294 510 948	1 226 057 440	23,83
4.2	278	8,27	693 185 604	174	7,98	297 220 234	35	7,56	36 073 480	145 623 291	2,83
4.3	1 831	54,48	9 004 333 350	1 226	56,21	5 585 963 338	310	66,95	892 910 550	3 424 602 845	66,55
4.4	994	29,57	1 264 118 104	604	27,69	742 373 072	71	15,33	47 961 347	349 470 388	6,79
CELKEM	3 361	100,00	15 301 640 167	2 181	100,00	9 223 683 743	463	100,00	1 271 456 324	5 145 753 964	100,00

Zdroj: MŽP, SFŽP.

4.8 Za účelem dočerpání alokace PO 4 byly v roce 2021 rovněž vyhlášeny dodatečné výzvy č. 156, 157 a 158, ve kterých nebyly ke konci roku 2021 čerpány peněžní prostředky.

4.9 OPŽP podporuje v rámci PO 4 opatření cílená na ochranu a zlepšení stavu životního prostředí. Jedná se o projekty, které přinášejí řadu celospolečenských efektů, ale ne ekonomické benefity pro příjemce podpory. Mnohá opatření nemají pro žadatele žádný ekonomický přínos, realizace je založena na dobrovolnosti. Motivace k realizaci uvedených projektů vede přes vysokou míru podpory, v relevantních případech i ve výši 100 % (např. tvorba a obnova mokřadů a tůň či revitalizace říčních systémů).

4.10 V tabulce č. 3 jsou uvedeny údaje o čerpání v jednotlivých SC PO 4, kde byla podpora poskytnuta ve výši 100 % celkových způsobilých výdajů.

Tabulka č. 3: Souhrnné údaje o čerpání v PO 4 – projekty se 100% výší podpory ke dni 31. 12. 2021

SC	Celkové způsobilé výdaje (v Kč)	Příspěvek EU (v Kč)	Počet projektů	Částky proplacené příjemcům podpory (v Kč)
4.1	1 889 585 140,43	1 889 585 140,43	102	1 012 260 698,94
4.2	88 010 366,11	88 010 366,11	95	27 847 843,36
4.3	3 594 940 210,33	3 594 940 210,33	443	2 216 641 497,27
Celkem SC 4.1–4.3	5 572 535 716,87	5 572 535 716,87	640	3 256 750 039,57

Zdroj: MŽP.

4.11 Ke dni 31. 12. 2021 v rámci PO 4 byla podpora ve výši 100 % celkových způsobilých výdajů poskytnuta 640 projektům s celkovými způsobilými výdaji ve výši 5 573 mil. Kč, což představuje 29,34 % projektů s vydaným právním aktem a odpovídá 60,42 % peněžních prostředků na veškeré projekty s vydaným právním aktem.

4.12 Z důvodu aktualizace pohledu na absorpční kapacity v dotčených specifických cílech PO 4 a také s ohledem na stav čerpání prostředků OPŽP došlo k převodu prostředků EU ve výši

²² Právní akty o poskytnutí podpory: registrace akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace; registrace akce a stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu (dále také „OSS“); rozhodnutí o poskytnutí dotace; stanovení výdajů na financování akce OSS.

37 mil. €, které znamenaly navýšení alokace PO 4. Realokace byla schválena Evropskou komisí (dále také „EK“) dne 17. 9. 2020. Dále EK dne 22. 12. 2021 schválila realokaci finančních prostředků, která znamenala snížení alokace PO 4 o 10 mil. €. Toto opatření realizovalo MŽP v roce 2021 proto, aby nedošlo k nedočerpání prostředků na PO 4. Přesto byly v říjnu 2022 s ohledem na schválenou výši podpory v projektech, výši celkových způsobilých výdajů v projektech a podíl spolufinancování s EU nároky na státní rozpočet vyšší o více než 400 mil. Kč. Jedná se o odhad zejména vzhledem k vývoji kurzu koruny a neočekávaným odstupováním od projektů, kdy příjemce podpory od projektu odstoupí, nebo jej nestihne dokončit celý do 31. 12. 2023.

Indikátory PO 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu

4.13 Pro hodnocení implementace OPŽP byly pro SC PO 4 stanoveny a kvantifikovány konkrétní ukazatele výsledku a výstupu. Ukazatele výstupu vyjadřují celkový počet opatření pro podporu druhů a stanovišť, celkovou plochu vytvořené návštěvnické infrastruktury, celkový počet opatření na podporu ZCHÚ a soustavy *Natura 2000*, počet opatření k omezení nepůvodních druhů, počet opatření k předcházení, minimalizaci a nápravě škod působených zvláště chráněnými druhy, plochu stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit jejich stav zachování, a počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy. Ukazatele výsledků vyjadřují počet ploch a prvků sídelní zeleně s posílenou ekostabilizační funkcí, počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny, počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou, a zabezpečení migrační prostupnosti říční sítě.

4.14 U indikátorů uvedených v tabulce č. 4 nebudou jejich cílové hodnoty ke konci programového období splněny. Dle MŽP nebudou splněny z důvodu jejich nadhodnocení při přípravě programu, kdy MŽP predikovalo jiné rozložení projektů v rámci opatření a nižší jednotkové náklady, než je aktuální skutečnost. Plnění stanovených specifických programových ukazatelů výsledku a výstupu ke dni 31. 12. 2021 je uvedeno v příloze č. 2 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 4: Míra plnění některých indikátorů PO 4 k 31. 12. 2021

Indikátor	Název indikátoru	Míra plnění indikátoru (v %)	Popis indikátoru
45101	<i>Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)</i>	0,67	Indikátor sleduje počet realizovaných opatření (jako opatření je definována konkrétní aktivita k omezení nepůvodních druhů)
45201	<i>Celkový počet opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť</i>	6,25	Indikátor sleduje počet realizovaných opatření (jako opatření je definována konkrétní aktivita k podpoře druhu nebo stanoviště)
46010	<i>Zabezpečení migrační prostupnosti říční sítě</i>	7,00	Indikátor vyjadřuje ekologický přínos opatření realizovaných v rámci programu ke zlepšení migrační prostupnosti říční sítě
45405	<i>Počet opatření k předcházení minimalizaci a nápravě škod působených zvláště chráněnými druhy</i>	7,88	Indikátor sleduje počet opatření k předcházení, minimalizaci a nápravě škod působených zvláště chráněnými druhy
46301	<i>Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy</i>	15,12	Indikátor sleduje počet opatření ke zprůchodnění migračních překážek pro živočichy

Zdroj: MŽP.

4.15 Cílem podporovaných opatření v rámci SC 4.1 má být zajištění potřebné péče o předměty ochrany na národně významných chráněných územích, jež jsou stanoveny schválenými plány péče, v územích *Natura 2000* jsou to souhrny doporučených opatření. SC 4.2 vychází z požadavků strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do r. 2020, jejímž základním cílem je zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb, a ze Státní politiky ŽP, mezi jejíž cíle mj. patří zachování přírodních a krajinných hodnot. Jedním z dalších cílů Státní politiky ŽP je zvýšení ekologické stability krajiny a obnovení vodního režimu krajiny. Tento cíl má naplňovat SC 4.3.

Plnění tří ze sedmi výstupových indikátorů a jednoho ze čtyř výsledkových indikátorů vykazovalo ke dni 31. 12. 2021 dosažené hodnoty pod úrovní 10 % cílové hodnoty. Cíle stanovené MŽP pro SC 4.1, 4.2 a 4.3 v programovém dokumentu OPŽP při přípravě programu nebudou v plném rozsahu splněny.

B. Cíle programu POPFK a podprogramu MaS nebudou splněny v plném rozsahu

4.16 V rámci programu POPFK byla podporována opatření vyplývající zejména ze schválených plánů péče o zvláště chráněná území, zásad péče o národní parky a jejich ochranná pásma, souhrnů doporučených opatření pro lokality soustavy *Natura 2000*, záchranných programů a programů péče pro zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů či regionálních akčních plánů a dalších koncepčních dokumentů ochrany přírody.

4.17 Dokumentace programu POPFK byla schválena Ministerstvem financí (dále také „MF“) dne 28. 6. 2019, a to k realizaci a financování akcí v letech 2019 až 2023²³. MF stanovilo výši účasti státního rozpočtu na financování programu v rozsahu 220 mil. Kč. MF redukovalo finanční prostředky na program POPFK v letech 2022 a 2023 dohromady o 50 mil. Kč (25 mil. Kč v roce 2022 a 25 mil. Kč v roce 2023).

4.18 MŽP v letech 2019 až 2021 vyhlásilo výzvy s celkovou alokací 150 mil. Kč, z toho pro resortní organizace 102,5 mil. Kč a pro externí žadatele 47,5 mil. Kč. V letech 2019 až 2021 bylo realizováno 365 akcí, u nichž byly čerpány peněžní prostředky z POPFK v celkové výši 104,1 mil. Kč. Ke dni 31. 3. 2022 bylo v informačním systému *Evidenčně dotační systém / Správa majetku ve vlastnictví státu* (dále také „IS EDS/SMVS“) evidováno 506 akcí, z toho 502 akcí s vydaným právním aktem s celkovou schválenou účastí státního rozpočtu 179,28 mil. Kč.

4.19 Ve schválené dokumentaci programu POPFK byly stanoveny cílové hodnoty osmi indikátorů a 24 parametrů. Závaznost plnění cílové hodnoty těchto ukazatelů byla stanovena v rozmezí definovaného intervalu. Kontrolou bylo ověřováno jejich plnění ke dni 31. 12. 2021 a bylo zjištěno, že u indikátorů uvedených v tabulce č. 5 a parametrů uvedených v tabulce č. 6

²³ Program zahrnuje šest podprogramů: 115 172 – *Zajištění povinností orgánů ochrany přírody ve zvláště chráněných územích (vč. ochranných pásem) a lokalitách soustavy Natura 2000*; 115 173 – *Péče o zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů*; 115 174 – *Adaptace vodních ekosystémů na změnu klimatu*; 115 175 – *Adaptace nelesních ekosystémů na změnu klimatu*; 115 176 – *Adaptace lesních ekosystémů na změnu klimatu*; 115 177 – *Odborné studie a další podkladové materiály*.

nebudou jejich cílové hodnoty splněny. Plnění stanovených indikátorů a parametrů POPFK ke dni 31. 12. 2021 je uvedeno v příloze č. 3 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 5: Míra plnění některých indikátorů POPFK ke dni 31. 12. 2021

Indikátor	Název indikátoru	Plnění indikátoru DH/CH (v %)	Plnění indikátoru DH/MIN (v %)
37001	<i>Celkový počet opatření na podporu předmětů ochrany ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000; (ks)</i>	24	31
37002	<i>Celkový počet opatření k zajištění územní ochrany včetně zpracování podkladů pro zajištění péče; (ks)</i>	46	58
37003	<i>Celkový počet opatření na podporu zvláště chráněných druhů; (ks)</i>	21	27
37004	<i>Celkový počet zpracovaných záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů (včetně zajištěných podkladů); (ks)</i>	20	25
37005	<i>Celková plocha, na které byla realizována opatření ke zmírnění dopadů změny klimatu na vodní ekosystémy; (ha)</i>	12	15
37007	<i>Celková plocha, na které byla realizována opatření ke zmírnění dopadů změny klimatu na lesní ekosystémy; (ha)</i>	34	42

Zdroj: MŽP.

Pozn.: DH = dosažená hodnota indikátoru; CH = cílová hodnota indikátoru; MIN = dolní mez závazného intervalu.

Tabulka č. 6: Míra plnění některých parametrů POPFK ke dni 31. 12. 2021

Parametr	Název parametru; měrná jednotka	Plnění parametru DH/CH (v %)	Plnění parametru DH/MIN (v %)
36001	<i>Inventarizační průzkumy; (ks)</i>	0	0
36003	<i>Délka zaměřených hranic ZCHÚ; (km)</i>	0	0
36005	<i>Opatření realizovaná v souladu se schválenými plány péče, zásadami péče, souhrny doporučených opatření; (ks)</i>	35	44
36008	<i>Realizovaná opatření ex situ navržená v záchranných programech; (ks)</i>	48	59
36009	<i>Realizovaná opatření navržená v programech péče; (ks)</i>	3	3
36010	<i>Realizovaná opatření navržená v regionálních akčních plánech; (ks)</i>	16	20
36011	<i>Zpracované záchranné programy, programy péče a regionální akční plány (včetně zajištění podkladů); (ks)</i>	20	33
36012	<i>Plocha revitalizovaných koryt vodních toků a niv; (m²)</i>	35	44
36013	<i>Plocha obnovených nebo vytvořených tůní, mokřadů a dalších prvků za účelem zadržetí vody v krajině; (ha)</i>	8	10
36014	<i>Plocha vystavěných, obnovených nebo zrekonstruovaných vodních nádrží přírodě blízkého charakteru; (ha)</i>	16	16
36015	<i>Ošetřená plocha; (ha)</i>	23	29
36020	<i>Zprůchodněné migrační překážky; (ks)</i>	0	0
36022	<i>Zpracovaný lesní hospodářský plán; (ks)</i>	0	0
36025	<i>Monitorované lokality; (ks)</i>	5	6

Zdroj: MŽP.

Pozn.: DH = dosažená hodnota indikátoru; CH = cílová hodnota indikátoru; MIN = dolní mez závazného intervalu.

Vysvětlivka: Opatření ex situ – záchranné chovy a vypouštění, resp. pěstování v kultuře a vysazování.

Plnění šesti z osmi indikátorů a 14 z 24 parametrů vykazovalo ke dni 31. 12. 2021 dosažené hodnoty pod úrovní 50 % cílové hodnoty. Dosažené hodnoty byly pod úrovní dolních mezí závazných intervalů.

Cíle stanovené MŽP v dokumentaci programu POPFK nebudou v předpokládaném rozsahu splněny.

4.20 Podprogram MaS byl schválen v rámci programu MŽP 115 030 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení resortu MŽP*. V rámci podprogramu MaS byla

podporována opatření k zachování a zlepšení stavu biodiverzity a ekologické stability ekosystémů, ke zvýšení početnosti populací zvláště chráněných druhů flóry a fauny vyskytujících se v ZCHÚ všech kategorií, k plnění závazků ve vztahu k soustavě *Natura 2000* či k zajištění realizace opatření v souladu s cíli schválených plánů péče o ZCHÚ a jejich ochranná pásma.

4.21 Dokumentaci programu 115 030 včetně podprogramu MaS schválilo MF dne 31. 5. 2018, a to k realizaci a financování akcí v letech 2018 až 2022. Pro podprogram MaS byly celkové finanční zdroje státního rozpočtu stanoveny ve výši 125 mil. Kč. Ke dni 31. 3. 2022 bylo v IS EDS/SMVS evidováno v rámci podprogramu MaS celkem 149 akcí v různé fázi pokročilosti realizace. V letech 2018 až 2021 bylo vyčerpáno cca 84 mil. Kč, tedy 67 % ze schválené účasti státního rozpočtu na financování tohoto podprogramu a ke dni 31. 3. 2022 bylo ve vydaných právních aktech vázáno 90 mil. Kč, tj. 72 % ze schválené účasti státního rozpočtu na financování tohoto podprogramu.

4.22 Ve schválené dokumentaci podprogramu MaS byly stanoveny cílové hodnoty pěti indikátorů. Závaznost plnění indikátorů byla stanovena v rozmezí definovaného intervalu. Kontrolou bylo ověřováno jejich plnění ke dni 31. 12. 2021 a bylo zjištěno, že u indikátorů uvedených v tabulce č. 7 nebudou jejich cílové hodnoty splněny. Plnění stanovených indikátorů MaS ke dni 31. 12. 2021 je uvedeno v příloze č. 4 tohoto kontrolního závěru.

Tabulka č. 7: Míra plnění některých indikátorů MaS ke dni 31. 12. 2021

Indikátor	Název indikátoru	Měrná jednotka	Cílová hodnota	Min. hodnota	Max. hodnota	Dosažená hodnota	Plnění indikátoru DH/CH (v %)
36010	Realizace opatření v souladu s plánem péče	ha	6 000	1	18 000	1 082	18
36011	Ošetřená plocha	ha	5 000	1	15 000	1 141	23

Zdroj: MŽP.

Pozn.: DH = dosažená hodnota indikátoru; CH = cílová hodnota indikátoru.

Plnění dvou z pěti indikátorů vykazovalo ke dni 31. 12. 2021 dosažené hodnoty pod úroveň 50 % cílové hodnoty. Dosažené hodnoty byly v rozmezí závazného intervalu, což je však v obou případech silně ovlivněno rozpětím závazného intervalu.

MŽP stanovilo cílové hodnoty indikátorů a parametrů programu POPFK pro období let 2019 až 2023 a cílové hodnoty indikátorů podprogramu MaS pro období let 2018 až 2022 na základě zkušeností a výsledků z předchozího období. Cílové hodnoty indikátorů a parametrů nevycházely z analýz reálných potřeb či plánů na realizaci opatření.

C. Peněžní prostředky vynakládané MŽP prostřednictvím financování programů nesloužily k investiční činnosti, ale k financování běžných výdajů

4.23 MŽP poskytovalo peněžní prostředky na opatření na podporu ochrany a péče o přírodu a krajinu v kontrolovaném období let 2019 až 2021 mj. prostřednictvím financování programů. Podle ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb.²⁴ se programem rozuměl soubor

²⁴ Ve znění účinném v kontrolovaném období (do 31. 12. 2021).

věcných, časových a finančních podmínek konkrétních akcí na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, s výjimkou drobného hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Zákon č. 218/2000 Sb. a vyhláška č. 560/2006 Sb. stanovují pro financování programů postupy, které musí dodržovat správce programu a účastníci programu.

4.24 Programové financování mělo v kontrolovaném období sloužit k pořízení nebo technickému zhodnocení hmotného či nehmotného dlouhodobého majetku. MŽP však prostřednictvím financování programů zajišťovalo financování běžných výdajů v oblasti ochrany péče o přírodu a krajinu. Ke dni 31. 12. 2021 byly ze státního rozpočtu čerpány peněžní prostředky ve výši:

- 104,08 mil. Kč v rámci programu POPFK na financování akcí v letech 2019 až 2021, z toho 94 % představovaly běžné výdaje (98 mil. Kč);
- 83,55 mil. Kč v rámci podprogramu MaS na financování akcí v letech 2018 až 2021, z toho 97 % představovaly běžné výdaje (80,64 mil. Kč).

4.25 V následujících tabulkách č. 8 a 9 je uveden přehled čerpání peněžních prostředků v rámci programu POPFK v letech 2019 až 2021 a podprogramu MaS v letech 2018 až 2021 ve struktuře dle typů výdajů státního rozpočtu, a to celkově za dotační programy a za AOPK, finančně nejvýznamnějšího příjemce podpory z těchto národních titulů, u kterého byly kontrolou prověřovány vybrané akce.

Tabulka č. 8: Přehled čerpání POPFK v letech 2019 až 2021 z pohledu typů výdajů

Program POPFK	Počet akcí	Čerpání v letech 2019 až 2021 (v tis. Kč)				Podíl na celkových výdajích (v %)	Výše podpory v právních aktech (v tis. Kč)	Podíl na celkových výdajích (v %)
		2019	2020	2021	Celkem			
Běžné výdaje	474	14 176	32 881	50 940	97 997	94	164 249	92
Investiční výdaje	48	470	1 966	3 647	6 083	6	15 035	8
Celkem	502	14 646	34 847	54 587	104 080	–	179 284	–
Běžné výdaje AOPK	75	7 128	11 563	20 550	39 241	92	60 146	86
Investiční výdaje AOPK	12	0	828	2 499	3 327	8	9 755	14
Celkem výdaje AOPK	87	7 128	12 391	23 049	42 568	–	69 901	–

Zdroj: IS EDS/SMVS; MŽP; AOPK.

Tabulka č. 9: Přehled čerpání MaS v letech 2018 až 2021 z pohledu typů výdajů

Podprogram MaS	Počet akcí	Čerpání v letech 2018 až 2021 (v tis. Kč)					Podíl na celkových výdajích (v %)	Výše podpory v právních aktech (v tis. Kč)	Podíl na celkových výdajích (v %)
		2018	2019	2020	2021	Celkem			
Běžné výdaje	142	16 157	20 327	23 221	20 931	80 636	97	85 222	95
Investiční výdaje	17	70	718	1 114	1 012	2 914	3	4 344	5
Celkem	148	16 227	21 045	24 335	21 943	83 550	–	89 567	–
Běžné výdaje AOPK	108	6 899	7 822	7 073	9 574	31 368	94	35 954	91
Investiční výdaje AOPK	5	70	366	964	709	2 109	6	3 539	9
Celkem výdaje AOPK	113	6 969	8 188	8 037	10 283	33 477	–	39 493	–

Zdroj: IS EDS/SMVS; MŽP; AOPK.

4.26 Příkladem čerpání peněžních prostředků k neinvestiční činnosti v rámci programu POPFK je akce č. 115V173003015 – *Realizace záchranného programu – sysel obecný* realizovaná AOPK s celkovou schválenou účastí státního rozpočtu ve výši 5,9 mil. Kč²⁵.

²⁵ Stanovení výdajů na financování akce OSS (změna) ze dne 20. 6. 2021.

Předmětem této akce je zajištění opatření na podporu sysla obecného. Jedná se o opatření typu seče a pastvy na vybraných lokalitách výskytu vzhledem k tomu, že udržení porostu na nízké výšce je pro přežití populace sysla obecného nezbytně nutné. Prostřednictvím této akce jsou financovány činnosti, které byla AOPK povinna zajišťovat podle ZOPK, mj. pečovat o přírodní a krajinné prostředí, ekosystémy a jejich složky. Jedná se o každoroční pravidelnou činnost AOPK po dobu realizace záchranného programu²⁶. Financování běžných výdajů AOPK např. v rámci realizace záchranného programu sysla obecného prostřednictvím financování programů je s ohledem na zákonné požadavky²⁷ administrativně náročné. V rámci schválených státních rozpočtů na kontrolované roky 2019 až 2021 neměla AOPK jakožto organizační složka státu rozpočtovány výdaje státního rozpočtu na plnění závazného specifického ukazatele kapitoly státního rozpočtu 315 – MŽP SU501000000 *Ochrana přírody a krajiny*²⁸.

MŽP prostřednictvím financování programů financovalo v letech 2019 až 2021 převážně běžné výdaje v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu, ačkoli programové financování mělo sloužit k pořízení nebo technickému zhodnocení hmotného či nehmotného dlouhodobého majetku. Ke dni 31. 12. 2021 byly čerpány prostředky státního rozpočtu v rámci programu POPFK v celkové výši 104,08 Kč, z toho 94 % představovaly běžné výdaje (98 mil. Kč) a v rámci podprogramu MaS v celkové výši 83,55 mil. Kč, z toho 97 % představovaly běžné výdaje (80,64 mil. Kč).

4.27 S administrací programového financování souvisí také povinnost stanovená zákonem č. 218/2000 Sb. a vyhláškou č. 560/2006 Sb., která ukládá MŽP povinnost provádět závěrečné vyhodnocení akce. Ukončení závěrečného vyhodnocení všech akcí je dle vyhlášky č. 560/2006 Sb. podmínkou pro to, aby MŽP mohlo provést závěrečné vyhodnocení programu.

4.28 MŽP jako správce programu POPFK a podprogramu MaS nepostupovalo v souladu s ustanovením § 6 odst. 2 vyhlášky č. 560/2006 Sb., když:

- neprovedlo ve stanoveném termínu závěrečné vyhodnocení akce u 99 akcí v rámci POPFK, u nichž mělo být provedeno dle schválené dokumentace programu do 31. 7. 2022;
- neprovedlo závěrečné vyhodnocení akce minimálně u 45 akcí v rámci MaS, u nichž byl termín pro předložení podkladů pro závěrečné vyhodnocení akce podle vydaných právních aktů do 31. 7. 2021.

D. MŽP v případě PPK nesledovalo a nevyhodnocovalo přínosy poskytnutých peněžních prostředků

4.29 MŽP vyhláší každoročně PPK jako neinvestiční národní dotační program rozdělený na tři podprogramy. Kontrola se zaměřila na podprogram A určený pro resortní organizace MŽP. PPK předpokládá naplňování a realizaci opatření, která povedou k udržení a systematickému

²⁶ Záchranný program byl poprvé přijat MŽP v roce 2008. Aktualizace záchranného programu sysla obecného schválená MŽP v roce 2020 je závazná pro období 2020–2030.

²⁷ Zákon č. 218/2000 Sb. a vyhláška č. 560/2006 Sb.

²⁸ Specifický ukazatel *Ochrana přírody a krajiny* byl plněn v letech 2019 až 2021 na základě úprav státního rozpočtu zejména prostřednictvím PPK, OPŽP a programu POPFK.

zvyšování biologické rozmanitosti a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajistí ochranu přírodních i kulturních hodnot krajiny.

4.30 V kontrolovaném období let 2019 až 2021 MŽP poskytlo z PPK peněžní prostředky státního rozpočtu v celkové výši 759 mil. Kč, z toho 70 % peněžních prostředků čerpaly resortní organizace v rámci podprogramu A, tj. celkem 535 mil. Kč. Nejvýznamnějším příjemcem podpory z PPK je AOPK, která čerpala peněžní prostředky v celkové výši 435 mil. Kč.

4.31 Postup při projednávání žádostí, přidělování finančních prostředků, jejich čerpání a kontroly byl v kontrolovaném období upraven směrnicemi MŽP č. 10/2017 a č. 2/2021 pro poskytování finančních prostředků v rámci PPK v kontrolovaném období.

4.32 MŽP nestanovilo žádné indikátory programu a podprogramů ani jiné parametry, kterých by mělo být prostřednictvím PPK dosaženo. Tento stav byl zjištěn již v rámci kontrolní akce NKÚ č. 16/10 – *Peněžní prostředky poskytované na zlepšování stavu přírody a krajiny*²⁹. MŽP současně pro resortní organizace nestanovilo v rámci podprogramu A povinnost uplatňovat náklady obvyklých opatření³⁰ pro daný rok při vynakládání peněžních prostředků, jakožto závazné finanční limity stanovující výši způsobilých výdajů v závislosti na realizovaném opatření.

4.33 MŽP sledovalo a vyhodnocovalo účelnost a efektivnost vynakládání peněžních prostředků z PPK pouze v rámci veřejnosprávních kontrol. MŽP v kontrolovaném období let 2019 až 2021 v rámci PPK realizovalo dvě veřejnosprávní kontroly na místě ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb.³¹ MŽP zkontrolovalo náklady PPK v celkové výši 504 721 Kč, tj. 0,07 % z celkových prostředků vynaložených v rámci PPK v letech 2019 až 2021, což není reprezentativní vzorek pro kontrolu, jak požadují vnitřní směrnice č. 10/2017 a č. 2/2021.

4.34 MŽP neevidovalo provedená opatření v rámci PPK na základě realizovaných činností, přestože má možnost jejich evidence ve struktuře nákladů obvyklých opatření schvalovaných každoročně MŽP či číselníků činností definovaných AOPK³², což znemožňuje průběžně vyhodnocovat, na jaké konkrétní činnosti jsou peněžní prostředky z PPK vynakládány.

4.35 MŽP v kontrolovaném období nehodnotilo přínosy podpořených a realizovaných akcí a opatření k plnění cílů PPK, resp. k udržení a systematickému zvyšování biologické rozmanitosti a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajistí ochranu přírodních i kulturních hodnot krajiny.

4.36 Podprogram A v rámci PPK zajišťuje v případě AOPK financování opatření v oblasti ochrany přírody a krajiny, resp. je finančním zdrojem pro naplňování zákonných povinností

---

²⁹ Kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ*.

³⁰ Náklady obvyklých opatření MŽP (dále také „NOO“) vypracovává každoročně AOPK a schvaluje MŽP. Náklady obvyklých opatření slouží k posuzování žádostí a projektů v dotačních programech MŽP s cílem zajistit porovnatelný přístup a efektivní vynakládání finančních prostředků, viz https://www.mzp.cz/cz/naklady_obvyklych_opatreni_mzp.

³¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

³² Viz <https://cinnosti.nature.cz/noo/2022/cinnosti>.

AOPK, tj. zachovat a zlepšovat stav předmětů ochrany ve zvláště chráněných územích a v oblastech *Natura 2000*. Z pohledu systému nastaveného MŽP pro poskytování finančních prostředků z podprogramu A v rámci PPK³³ se nejedná o financování formou dotačního řízení, ale o způsob zajištění pravidelného financování běžných činností AOPK v oblasti ochrany přírody a krajiny, které MŽP nesleduje a nevyhodnocuje.

MŽP nestanovilo žádné indikátory, parametry či jiná kritéria pro hodnocení PPK. Přínos a cíl podpory PPK ke zlepšování stavu přírody a krajiny tak nelze vyhodnotit.

MŽP v rámci veřejnosprávních kontrol zkontrolovalo méně než desetinu procenta prostředků z PPK vynaložených v kontrolovaném období.

MŽP nepostupovalo v letech 2019 až 2021 v souladu s ustanovením § 39 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., když jako správce kapitoly státního rozpočtu 315 – MŽP soustavně nesledovalo a nevyhodnocovalo hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládaných výdajů v rámci PPK.

E. MŽP neplnilo ve stanovených termínech opatření definovaná základními strategickými dokumenty v oblasti ochrany a péče o přírodu a krajinu. Současně MŽP průběžně nesledovalo plnění cílů a opatření

4.37 Celkem kontrola prověřila 24 opatření Strategie, z toho do ukončení kontroly MŽP nesplnilo 12 opatření a šest opatření plnilo pouze částečně. V příloze č. 5 tohoto kontrolního závěru je uveden přehled kontrolovaných opatření Strategie včetně jejich plnění.

4.38 MŽP neplnilo nápravná opatření, která si stanovilo v rámci střednědobého vyhodnocení Strategie. V rámci dílčího cíle 4.1.1³⁴ bylo např. stanoveno opatření *vytvoření souboru indikátorů stavu, změn a trendů modelových složek biodiverzity (včetně sídel) a souvisejících činností ve vazbě na strategické cíle ochrany přírody, zavedení do praxe*. Tyto indikátory mají být využívány jak pro vyhodnocení Strategie, tak pro lepší komunikaci problematiky ochrany biodiverzity vůči veřejnosti. Toto klíčové opatření MŽP nesplnilo ve stanoveném termínu (rok 2018), což bylo zjištěno v rámci střednědobého vyhodnocení Strategie. Jako příčinu neplnění opatření MŽP uvedlo kapacitní důvody a nedořešení interní gesce v rámci MŽP a stanovilo termín nápravného opatření do září 2021. MŽP nápravné opatření opět nesplnilo, čímž není plněn cíl 4.1.1.

4.39 Kontrola dále prověřila plnění devíti opatření Programu. MŽP tři opatření nesplnilo ve stanoveném termínu a další tři opatření plnilo pouze částečně. Úroveň plnění dvou opatření nebylo možné na základě předložených informací vyhodnotit. V příloze č. 5 tohoto kontrolního závěru je uveden přehled kontrolovaných opatření Programu včetně jejich plnění.

³³ Peněžní prostředky jsou resortním organizacím MŽP uvolňovány rozpočtovým opatřením MŽP na začátku roku. U AOPK jako OSS k zúčtování vztahů se státním rozpočtem dle vyhlášky č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání), nedochází, nevyčerpané finance zůstávají AOPK v nárocích nespoteřebovaných výdajů.

³⁴ Dílčí cíl 4.1.1 *Koncepčně zajistit a koordinovat výzkum a sledování stavu biodiverzity.*

4.40 MŽP nenastavilo průběžný monitoring plnění cílů, opatření ani nápravných opatření Strategie a Programu. MŽP nesledovalo plnění cílů, opatření a nápravných opatření. MŽP vycházelo z toho, že plnění Strategie a Programu začne hodnotit v roce 2024 tak, aby do roku 2025 bylo zpracováno jejich celkové vyhodnocení. MŽP chyběla systematická komunikace s gestory a spolugestory a docházelo k neplnění opatření z důvodu nedořešené, nejasně vymezené či chybějící gesce v rámci MŽP.

Dosažení některých cílů na konci období *Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025* a *Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025* je nejisté, neboť MŽP nesplnilo některá opatření ani navazující nápravná opatření z předchozích let ve stanoveném termínu.

MŽP nemělo přehled o tom, zda a jak jsou řešeny problémy zjištěné při střednědobém vyhodnocení Strategie.

4.41 Podle Strategie i Programu je příznivý stav biologické rozmanitosti základním předpokladem pro to, aby ekosystémy poskytovaly základní statky a služby lidské společnosti. Proto je nutné chápat ochranu a udržitelné využívání biodiverzity jako jeden z klíčových pilířů udržitelného rozvoje České republiky.

F. MŽP nepostupovalo dle ZOPK tím, že nepodalo návrhy na zápis předkupního práva do katastru nemovitostí a v některých případech nedodrželo zákonnou lhůtu pro uplatnění předkupního práva státu k výkupu pozemků nacházejících se v přírodně cenných lokalitách

4.42 S účinností od 1. 6. 2017³⁵ mělo MŽP v souladu s ustanovením § 61 odst. 1 ZOPK povinnost podat návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí k nezastavěným pozemkům ležícím mimo zastavěná území obcí na území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a pozemkům souvisejícím s jeskyněmi.

4.43 Již kontrolní akce NKÚ č. 18/23 upozornila na skutečnost, že MŽP nepodalo návrh na zápis předkupního práva státu do katastru nemovitostí k pozemkům na území národních parků. Z důvodu nestanovení formy listiny v ZOPK, na jejímž základě by byl tento zápis proveden, nebyl zápis předkupního práva do katastru nemovitostí aplikovatelný v praxi.

4.44 Konkrétní forma listiny – potvrzení o vzniku předkupního práva státu, ve které se uvede výčet nezastavěných pozemků, ke kterým má Česká republika předkupní právo, podle jednotlivých katastrálních území, včetně důvodů vzniku předkupního práva, byla doplněna do ZOPK až novelou účinnou od 1. 1. 2022³⁶.

³⁵ Zákon č. 123/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ Zákon č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů.

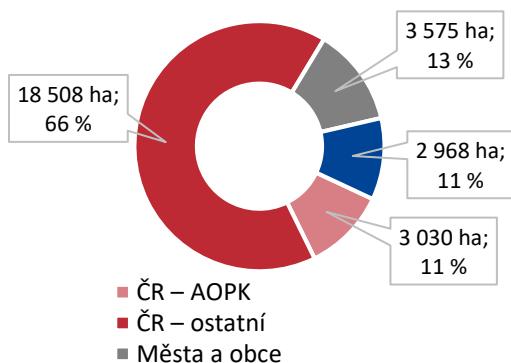
4.45 MŽP do doby ukončení kontroly nepostupovalo v souladu s ustanovením § 61 odst. 1 ZOPK, když nepodalo žádný návrh na zápis předkupního práva do katastru nemovitostí, ani jinak situaci uspokojivě nevyřešilo, ačkoliv má informace o tom, že řada pozemků je převáděna bez nabídky odkupu pozemku státu. Agendu podávání návrhů na zápis předkupního práva do katastru nemovitostí podle ustanovení § 61 odst. 1 ZOPK nevykonával žádný organizační útvar MŽP.

MŽP neplní povinnost zajistit provedení zápisu předkupního práva státu v souladu se ZOPK. V důsledku toho dochází k převodům přírodně cenných pozemků bez uplatnění přednostní nabídky státu.

4.46 Výkupy pozemků dochází ke zvětšení přírodně cenné plochy, která je majetkem státu, což zaručuje efektivnější obhospodařování lesních i nelesních ekosystémů na území jednotlivých ZCHÚ. Tento postup také minimalizuje nároky na státní rozpočet v případech hrazení újmy, která může vzniknout v důsledku omezení lesnického nebo zemědělského hospodaření. V kontrolovaném období byly výkupy pozemků hrazeny ze zdrojů SFŽP.

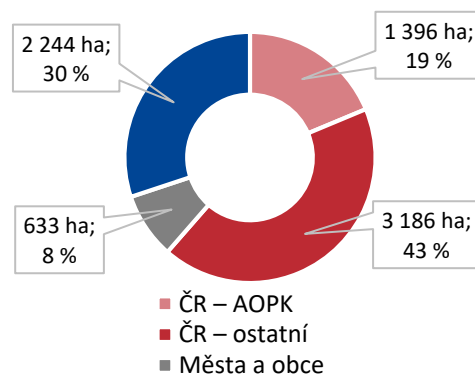
4.47 Pozemky, které jsou důležité pro ochranu přírody a krajiny, vykupuje AOPK a správy národních parků. AOPK byla v kontrolovaném období příslušná hospodařit s pozemky v účetní hodnotě téměř 1 mld. Kč. Od roku 2015 do konce roku 2021 bylo z NPŽP, z jehož zdrojů se výkupy hradí, vyplaceno více než 139 mil. Kč na výkupy pozemků v ZCHÚ. SFŽP v kontrolovaném období vynaložil na základě tří kontrolovaných smluv na výkupy pozemků pro AOPK o celkové rozloze 79 ha více než 18 mil. Kč, z toho v rámci předkupního práva státu byly z prostředků SFŽP vykoupeny pozemky o rozloze 2 ha za 262 tis. Kč. Kontrolou u SFŽP nebylo zjištěno porušení právních předpisů při vynakládání peněžních prostředků.

Graf č. 1: Struktura vlastnictví pozemků v NPP

Zdroj: AOPK; údaje platné ke dni 21. 8. 2022.

Graf č. 2 Struktura vlastnictví pozemků v NPR

Zdroj: AOPK; údaje platné ke dni 21. 8. 2022.

4.48 Podle ustanovení § 61 odst. 1 a 2 ZOPK má Česká republika předkupní právo k nezastavěným pozemkům ležícím mj. mimo zastavěná území obcí na území NPR a NPP. Pokud MŽP neprojeví o tyto pozemky do 60 dnů od doručení nabídky pozemku ke koupi

písemný zájem, mohou vlastníci zamýšlený prodej uskutečnit. V případě, že o pozemky projeví MŽP zájem ve stanovené lhůtě, smlouvu za ČR uzavře AOPK³⁷.

4.49 V letech 2019 až 2021 MŽP obdrželo celkem sedm nabídek ke koupi pozemků v NPR a NPP v rámci předkupního práva státu (viz tabulka č. 10), z toho ve třech případech MŽP předkupní právo státu neuplatnilo. V jednom případě MŽP vydalo nedoporučující odborné stanovisko a ve dvou případech MŽP neprojevilo písemně zájem o pozemky v zákonem stanovené lhůtě 60 dnů. MŽP nestihlo zákonem stanovenou lhůtu ještě v jednom případě, avšak prodávající uzavřel kupní smlouvu s AOPK, přestože MŽP projevilo zájem až po uplynutí zákonné lhůty.

Tím, že MŽP neuplatnilo předkupní právo včas, nebyly vykoupeny pozemky o celkové rozloze 1,87 ha nacházející se v národní přírodní rezervaci. MŽP nemá přehled o pozemcích, které jsou dotčené předkupním právem státu dle ZOPK.

4.50 Případy marného uplynutí zákonné lhůty jsou mimo jiné důsledkem skutečnosti, že MŽP nemá stanoven proces administrace agendy upravující pracovní postupy, pravomoci, odpovědnosti a zejména lhůty pro jednotlivé dílčí činnosti mezi organizačními útvary MŽP navzájem a resortními organizacemi, např. AOPK.

Tabulka č. 10: Přehled pozemků – předkupní právo státu

LV	Smlouva SFŽP s AOPK	Katastrální území	NPR/NPP	Parcelní číslo	Výměra (v m ²)	Druh pozemku	Podíl	Kupní cena (v Kč)	Uplatnění předkupního práva
11344	03521731	Uherčice u Hustopečí	NPP Pouzdřanská step – Kolby	1437/2	2 313	Trvalý travní porost	1/1	14 374	Vykoupeno
168	08241931	Suchov	NPP Búrová	1779	9 313	Trvalý travní porost	4/10	74 504	Vykoupeno
3896	03521731	Velká nad Veličkou	NPR Zahrady pod Hájem	3128/39 3153/28	1 528 401	Trvalý travní porost Lesní pozemek	1/3 1/3	13 735	Vykoupeno (po lhůtě)
225	03521731	Klentnice	NPR Tabulová	668/1	6 368	Trvalý travní porost	2 x 1/2	159 200	Vykoupeno
378	x	Kněždub	NPR Čertoryje	4970/48 5140/29	1 179 7 340	Trvalý travní porost Trvalý travní porost	1/2 1/2	x	Nevykoupeno (uplynutí lhůty)
289	x	Budňany	NPR Karlštejn	166	4 523	Ovocný sad	3/4	x	Nevykoupeno (nedoporučeno MŽP)
856	x	Kněždub	NPR Čertoryje	4980/7 5060/20	1 424 8 722	Trvalý travní porost Trvalý travní porost	5/7 5/7	x	Nevykoupeno (uplynutí lhůty)
Celkem					43 111	x	x	x	x
- z toho vykoupeny pozemky					19 923	x	x	261 813	x

Zdroj: MŽP, AOPK.

G. Kontrolou u AOPK a dalších vybraných příjemců podpory byly zjištěny nedostatky

4.51 Kontrolou bylo prověřeno 16 projektů realizovaných v rámci PO 4 OPŽP, dvě akce realizované AOPK v rámci POPFK a dvě opatření realizovaná AOPK v rámci PPK. U vybraných projektů¹² neidentifikoval NKÚ v kontrolním vzorku výdajů žádné peněžní prostředky, které by příjemci vynaložili neúčelně. Kontrolou byly zjištěny níže uvedené nedostatky:

³⁷ Podle ustanovení § 78 odst. 1 a 2 ZOPK se ČR stává vlastníkem předmětného pozemku a AOPK má k tomuto pozemku příslušnost hospodařit.

Zadávání veřejných zakázek

4.52 AOPK v letech 2017 až 2020 zadala tři veřejné zakázky malého rozsahu, jejichž předmětem bylo získání informací o dopadech nesečení ploch na biodiverzitu trvalých travních porostů. V rámci všech tří veřejných zakázek se jednalo o plnění stejného druhu a výzkum probíhal na stejných plochách. Předmětná plnění byla poskytována kontinuálně a časově na sebe navazovala. Na základě výsledků prvního jednoletého projektu, který byl zadán jako zakázka malého rozsahu formou otevřené výzvy, musela AOPK před zadáním druhé zakázky vědět nebo měla předpokládat, že plnění bude poptávat minimálně na další tři roky, což lze dovodit mimo jiné z účelu výzkumu, jehož nezbytnou součástí bylo poptávané plnění. AOPK porušila při zadávání a realizaci veřejné zakázky na služby povinnosti uvedené v ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb., když v roce 2019 do předpokládané hodnoty veřejné zakázky nezahrnula hodnotu všech plnění, které mohly vyplývat ze smlouvy na veřejnou zakázku na služby.

4.53 AOPK porušila při zadávání a realizaci veřejné zakázky na služby povinnosti stanovené právním předpisem v ustanovení § 6 zákona č. 134/2016 Sb. tím, že nedodržela zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, když přímým zadáním omezila okruh možných dodavatelů na jednoho konkrétního dodavatele. AOPK uzavřela v roce 2019 smlouvu o dílo, podle které uhradila dodavateli peněžní prostředky ve výši 470 tis. Kč a následně uzavřela v roce 2020 smlouvu o dílo, podle které uhradila stejnému dodavateli peněžní prostředky ve výši 2,3 mil. Kč, tj. celkem 2,8 mil. Kč.

4.54 NKÚ vyhodnotil výše uvedené jednání AOPK jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb.

4.55 Město Kojetín u veřejné zakázky malého rozsahu na zpracování projektové dokumentace pro biocentrum nepostupovalo v souladu s podmínkami zadávání veřejných zakázek v rámci OPŽP, neboť nedodrželo minimální délku lhůty pro podání nabídek. Město Kojetín jako zadavatel stanovilo lhůtu pro podání nabídek pět kalendářních dnů, přestože podle závazného dokumentu *Zadávání veřejných zakázek v OPŽP* tato lhůta neměla být kratší než 10 kalendářních dnů. Vzhledem k tomu, že pětidenní lhůta pro podání nabídek zahrnovala tři dny pracovního volna, ve skutečnosti měli uchazeči na podání nabídky pouze dva pracovní dny. Nelze vyloučit, že při stanovení lhůty pro podání nabídek 10 kalendářních dnů by se výběrového řízení zúčastnil širší okruh uchazečů. Uvedené pochybení tedy mohlo mít finanční dopad na výsledek výběrového řízení, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb.

4.56 Město Kojetín nepostupovalo v souladu s pravidly zadávání veřejných zakázek v rámci OPŽP také tím, že v zadávacích podmínkách neuvedlo datum, čas, místo konání otevírání obálek, nesdělilo informaci o umožnění účasti při otevírání obálek a neodeslalo oznámení o výběru nejvhodnější nabídky uchazečům, kteří podali nabídku.

Podmínky poskytnuté dotace

4.57 U příjemce dotace z OPŽP Hnutí DUHA Šelmy bylo kontrolou zjištěno, že porušil podmínky dotace tím, že bezodkladně neinformoval SFŽP o změně smluvního vztahu

s dodavatelem, která měla vliv na prodloužení data ukončení realizace projektu, což NKÚ vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb.

Účetnictví

4.58 Kontrolou tří investičních projektů realizovaných AOPK a podpořených z PO 4 OPŽP bylo zjištěno, že AOPK ve všech třech případech porušila ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.³⁸ tím, že neúčtovala o zařazení majetku či jeho technického zhodnocení do užívání v souladu s ustanovením § 14 odst. 12 vyhlášky č. 410/2009 Sb.³⁹ AOPK o zařazení majetku do užívání účtovala o 18 až 21 měsíců později, než měla. AOPK současně nesprávně účtovala o poskytnutých investičních dotacích. Účetnictví AOPK v rozsahu kontrolovaného vzorku účetních případů nebylo v kontrolovaném období správné a úplné ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

Vnitřní kontrolní systém AOPK

4.59 AOPK ve dvou případech hodnocení projektů podaných v rámci PO 4 OPŽP nepostupovala správně, když nevyřadila při hodnocení formálních náležitostí projekty, u nichž žadatel nedoložil doklady ve stanovené lhůtě, což NKÚ vyhodnotil jako nedostatek v dodržování nastaveného vnitřního kontrolního systému podle ustanovení § 25 zákona č. 320/2001 Sb.

4.60 AOPK v rámci akce č. 115V173003015 uzavřela 12 smluv, jejichž předmětem byla realizace opatření na lokalitách s výskytem sysla obecného v roce 2020 ve výši více než 1 mil. Kč, až v období, kdy opatření byla již zrealizována. AOPK nepostupovala v souladu s ustanovením § 25 a § 26 zákona č. 320/2001 Sb. tím, že nezajistila v roce 2020 schvalovací postupy a předběžnou kontrolu plánovaných a připravovaných operací před vznikem závazku. Vnitřní kontrolní systém AOPK nebyl způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů AOPK v souladu s postupy podle ustanovení § 10 a § 13 vyhlášky č. 416/2004 Sb.⁴⁰

---

³⁸ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

³⁹ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

⁴⁰ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Seznam zkratk a pojmů

AOPK	Agentura ochrany a přírody krajiny České republiky
CBD	<i>Úmluva o biologické rozmanitosti (z angl. Convention on Biological Diversity)</i>
ČR	Česká republika
EFRR	<i>Evropský fond pro regionální rozvoj</i>
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
IS EDS/SMVS	informační systém EDS/SMVS (<i>Evidenční dotační systém / Správa majetku ve vlastnictví státu</i>)
MaS	podprogram 115V032 – <i>Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích</i>
MF	Ministerstvo financí
MS2014+	monitorovací systém evropských fondů pro programové období 2014–2020
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NOO	náklady obvyklých opatření
NPP	národní přírodní památka
NPŽP	<i>Národní program Životní prostředí</i>
NPR	národní přírodní rezervace
OSS	organizační složka státu
OPŽP	operační program <i>Životní prostředí 2014–2020</i>
PO 4	prioritní osa 4 – <i>Ochrana a péče o přírodu a krajinu</i> (jedna z prioritních os OPŽP)
POPFK	program 115 170 – <i>Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny – od r. 2019</i>
PPK	<i>Program péče o krajinu</i>
Program	<i>Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025</i>
SC	specifický cíl (v rámci OPŽP)
SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
Státní politika ŽP	<i>Státní politika životního prostředí České republiky 2012–2020</i>
Strategie	<i>Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025</i>
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZOPK	zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Vzorky kontrolovaných projektů, akcí či opatření

a) Vzorek kontrolovaných projektů OPŽP (proplaceno ke dni 31. 12. 2021) (v Kč)

SC	Výzva	Registrační číslo projektu	Příjemce podpory	CZV projektu	Příspěvek EU	Proplaceno
4.3	19_131	CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010460	REVITA CZ o.p.s.	7 334 426,91	7 334 426,91	7 334 426,91
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/19_131/0010528		4 439 877,32	4 439 877,32	4 439 876,00
	18_093	CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_093/0008088		EKOFARM LIPNO s.r.o.	2 814 772,00	2 814 772,00
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_093/0008047		4 979 640,00	4 979 640,00		4 971 640,00	
4.2	17_058	CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_058/0006022	Lesy České republiky, s.p.	8 001 653,77	7 601 571,08	7 601 570,35
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_139/0013579		2 109 157,43	2 109 157,43	2 109 157,43
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_139/0013580		1 928 792,46	1 928 792,46	1 928 792,46
	20_139	CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_139/0013781	Hnutí DUHA Šelmy	14 472 158,21	14 472 158,21	1 836 630,77
4.3	18_093	CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_093/0008092	Město Kojetín	29 019 599,76	29 019 599,76	28 783 342,75
4.4	17_056	CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_056/0004970	Město Třešť	10 202 939,88	6 121 763,92	5 717 933,18
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_056/0005062	Město Žďár nad Sázavou	2 537 465,94	1 522 479,56	1 433 587,27
	17_060	CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_060/0006167		5 473 820,76	3 284 292,45	3 239 796,45
4.1	17_078	CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0006467	AOPK	50 335 978,44	50 335 978,44	48 873 527,24
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0005194		10 756 597,00	10 756 597,00	10 663 712,87
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0006884		2 918 301,00	2 918 301,00	2 841 768,50
		CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_078/0009143		19 162 971,25	19 162 971,25	6 500 175,18
Celkem				176 488 152,13	168 802 378,79	141 090 709,36

Zdroj: MS2014+.

b) Vzorek kontrolovaných akcí POPFK a opatření PPK (proplaceno ke dni 31. 12. 2021) (v Kč)

Program	Akce/Opatření	Příjemce	Výše podpory	Proplaceno
POPFK	115V173003015	AOPK	5 933 889,23	3 539 481,08
	115V177003036		2 286 900,00	1 119 250,00
PPK	PPK-881a/25/20		1 097 490,00	1 097 490,00
	PPK-881a/25/21		46 471,00	46 471,00
Celkem			9 364 750,23	5 802 692,08

Zdroj: AOPK, MŽP.

c) Vzorek kontrolovaných smluv – výkupy pozemků (proplaceno ke dni 31. 12. 2021) (v Kč)

Registrační číslo	Příjemce	Výzva č.	Proplacená podpora			Celkem
			2019	2020	2021	
271631	AOPK	4/2016	359 277	0	0	359 277
3521731		4/2017	9 848 924	2 128 717	6 084 508	18 062 149
8241931		1/2019	0	0	0	0
Celkem			10 208 201	2 128 717	6 084 508	18 421 426

Zdroj: AOPK, SFŽP.

Plnění stanovených specifických programových ukazatelů výsledku a výstupu ke dni 31. 12. 2021

a) Výstupové indikátory PO 4 OPŽP

Kód NČI 2014	Ukazatel	Měrná jednotka	Dosažená hodnota z projektů s vydaným právním aktem*	Počet projektů s vykázaným příspěvkem k dosažené hodnotě indikátoru**	Závazek z projektů s vydaným právním aktem*	Cílová hodnota (PD verze 10)	Plnění dosažené hodnoty k cílové hodnotě (%)	Plnění závazku z projektů s vydaným právním aktem k cílové hodnotě (%)	Komentář MŽP k plnění cílové hodnoty
45201	<i>Celkový počet opatření (včetně mapování či monitoringu) pro podporu druhů a stanovišť</i>	opatření	100	44	423	1 600	6,25	26,44	Cílová hodnota na konci programového období nebude splněna z důvodu nadhodnocení indikátoru při přípravě programu a také z důvodu uvedeném ve vyjádření k bodu 12 žádosti (tj. proč ŘO nereviduje hodnoty indikátorů, pokud je patrné, že nebudou splněny).
45601	<i>Celková plocha vytvořené návštěvnické infrastruktury</i>	ha	6 854,29	7	7 549,95	35	19 583,68	21 571,29	Cílová hodnota bude na konci období výrazně přeplněna. K přeplnění cílové hodnoty přispěl projekt „Lesy a rybníky Řečicka“ ve výši 6 853 ha. U tohoto projektu byla vykázána jako cílová hodnota celá plocha dotčených katastrálních území.
45701	<i>Celkový počet opatření na podporu ZCHÚ a soustavy Natura 2000</i>	opatření	216	89	1 120	5 500	3,93	20,36	Cílová hodnota může být na konci programového období splněna, v současné době byly podány překračující cílovou hodnotu indikátoru, a to vlivem projektu "Regionální muzeum v Mikulově, příspěvková organizace", který byl podaný v rámci 160. výzvy.
45101	<i>Počet opatření k omezení nepůvodních druhů (včetně mapování či monitoringu)</i>	opatření	8	4	43	1 200	0,67	3,58	Cílová hodnota na konci programového období nebude splněna z důvodu nadhodnocení indikátoru při přípravě programu a také z důvodu uvedeném ve vyjádření k bodu 12 žádosti (tj. proč ŘO nereviduje hodnoty indikátorů, pokud je patrné, že nebudou splněny).
45405	<i>Počet opatření k předcházení minimalizaci a nápravě škod působených zvláště chráněnými druhy</i>	opatření	63	36	181	800	7,88	22,63	Cílová hodnota na konci programového období nebude splněna z důvodu nadhodnocení indikátoru SC 4.1 při přípravě programu a také z důvodu uvedeném ve vyjádření k bodu 12 žádosti (tj. proč ŘO nereviduje hodnoty indikátorů, pokud je patrné, že nebudou splněny).
CO23/46500	<i>Plocha stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit jejich stav zachování</i>	ha	15 355,95	1 097	65 998,63	32 154	47,76	205,26	Cílová hodnota bude na konci období výrazně přeplněna z důvodu jejího podhodnocení při přípravě programu.
46301	<i>Počet zprůchodněných migračních překážek pro živočichy</i>	ks	18	17	39	119	15,12	32,77	Cílová hodnota na konci programového období nebude splněna z důvodu nadhodnocení indikátoru při přípravě programu a také z důvodu uvedeném ve vyjádření k bodu 12 žádosti (tj. proč ŘO nereviduje hodnoty indikátorů, pokud je patrné, že nebudou splněny).

Zdroj: MŽP.

Vysvětlivky: * Stav projektu PP30 „projekt s právním aktem o poskytnutí / převodu podpory“ a výše.

** Některé projekty, které přispívají k více než jednomu indikátoru, jsou v tabulce uvedeny ve více řádcích.

NČI – národní číselník indikátorů; PD – programový dokument OPŽP.

b) Výsledkové indikátory PO 4 OPŽP

Kód NČI 2014	SC	Název indikátoru	Měrná jednotka	Dosažená hodnota z projektů s vydaným právním aktem*	Počet projektů s vykázaným příspěvkem k dosažené hodnotě indikátoru**	Závazek z projektů s vydaným právním aktem*	Výchozí hodnota z roku 2014 (PD verze 10)	Cílová hodnota (PD verze 10)	Plnění dosažené hodnoty k cílové hodnotě (%)	Plnění závazku z projektů s vydaným právním aktem k cílové hodnotě (%)	Komentář MŽP k plnění cílové hodnoty
45412	4.4	Počet ploch a prvků sídelní zeleně s posílenou ekostabilizační funkcí	Lokality	1 250,96	310	2 368,96	1 462	2 610	48	91	Jedná se o výsledkový indikátor s nenulovou výchozí hodnotou. Cílová hodnota bude na konci období splněna, byly vydány právní akty s dostatečným příspěvkem ke splnění cílové hodnoty indikátoru.
45415	4.3	Počet lokalit, kde byly posíleny ekosystémové funkce krajiny	Lokality	1 650,73	772	2 578,23	2 294	4 110	40	63	Jedná se o výsledkový indikátor s nenulovou výchozí hodnotou. Cílová hodnota bude na konci období splněna, byly vydány právní akty s dostatečným příspěvkem ke splnění cílové hodnoty indikátoru.
45711	4.2	Počet lokalit se zvýšenou biodiverzitou	Lokality	211	60	923	1 083	1 483	14	62	Jedná se o výsledkový indikátor s nenulovou výchozí hodnotou. Cílová hodnota bude na konci období splněna, byly vydány právní akty s dostatečným příspěvkem ke splnění cílové hodnoty indikátoru.
46010	4.3	Zabezpečení migrační prostupnosti říční sítě	Počet kilometrů	22,835	10	79,36	117	308	7	26	Jedná se o výsledkový indikátor s nenulovou výchozí hodnotou. Cílová hodnota na konci programového období nebude splněna z důvodu nadhodnocení indikátoru při přípravě programu a také z důvodu uvedeném ve vyjádření k bodu 12 žádosti (tj. proč ŘO nereviduje hodnoty indikátorů, pokud je patrné, že nebudou splněny).

Zdroj: MŽP.

Vysvětlivky: * Stav projektu PP30 „projekt s právním aktem o poskytnutí / převodu podpory“ a výše.

** Některé projekty, které přispívají k více než jednomu indikátoru, jsou v tabulce uvedeny ve více řádcích.

NČI – národní číselník indikátorů; PD – programový dokument OPŽP.

Indikátor 45710 „počet druhů a stanovišť v příznivém stavu“ je výsledkovým neprojektovým indikátorem pro SC 4.1, a není tedy možné u něj vykázat, kolik projektů přispělo k 31. 12. 2021 k plnění tohoto indikátoru. Jeho poslední dostupná hodnota činí 99 druhů a stanovišť. Další hodnota bude zjišťována na konci programového období.

Plnění indikátorů a parametrů POPFK ke dni 31. 12. 2021

a) Plnění indikátorů POPFK

Podprogram	Kód indikátoru	Název indikátoru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (CH)	Min. hodnota (MIN)	Max. hodnota (MAX)	Dosažená hodnota (DH)	Počet projektů	Plnění indikátoru DH/CH (v %)	Plnění indikátoru DH/MIN (v %)	Plnění indikátoru DH/MAX (v %)
Podprogram 115172	37001	<i>Celkový počet opatření na podporu předmětů ochrany ZCHÚ a lokalit soustavy Natura 2000</i>	ks	270	216	324	66	48	24	31	20
	37002	<i>Celkový počet opatření k zajištění územní ochrany včetně zpracování podkladů pro zajištění péče</i>	ks	50	40	60	23	7	46	58	38
Podprogram 115173	37003	<i>Celkový počet opatření na podporu zvláště chráněných druhů</i>	ks	490	392	588	105	30	21	27	18
	37004	<i>Celkový počet zpracovaných záchranných programů, programů péče a regionálních akčních plánů (včetně zajištěných podkladů)</i>	ks	10	8	12	2	2	20	25	17
Podprogram 115174	37005	<i>Celková plocha, na které byla realizována opatření ke zmírnění dopadů změny klimatu na vodní ekosystémy</i>	ha	245	196	294	30	128	12	15	10
Podprogram 115175	37006	<i>Celková plocha, na které byla realizována opatření ke zmírnění dopadů změny klimatu na nelesní ekosystémy</i>	ha	375	300	450	481	186	128	160	107
Podprogram 115176	37007	<i>Celková plocha, na které byla realizována opatření ke zmírnění dopadů změny klimatu na lesní ekosystémy</i>	ha	320	256	384	108	15	34	42	28
Podprogram 115177	37008	<i>Celkový počet zpracovaných podkladových materiálů (monitoring, studie)</i>	ks	100	80	120	132	90	132	165	110

Zdroj: dokumentace programu POPFK; MŽP.

b) Plnění parametrů POPFK

Kód parametru	Název parametru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (CH)	Min. hodnota (MIN)	Max. hodnota (MAX)	Dosažená hodnota (DH)	Počet projektů	Plnění indikátoru DH/CH (v %)	Plnění indikátoru DH/MIN (v %)	Plnění indikátoru DH/MAX (v %)
36001	<i>Inventarizační průzkumy</i>	ks	40	32	48	0	0	0	0	0
36002	<i>Plány péče a ostatní plánovací dokumenty (souhrny doporučených opatření, zásady péče, podklady pro smluvní ochranu atd.)</i>	ks	2	1	3	1	1	50	100	33
36003	<i>Délka zaměřených hranic ZCHÚ</i>	km	300	240	360	0	0	0	0	0
36004	<i>Délka obnovených nebo vybudovaných stezek v ZCHÚ (včetně objektů)</i>	km	70	56	84	487,71	6	697	871	581
36005	<i>Opatření realizovaná v souladu se schválenými plány péče, zásadami péče, souhrny doporučených opatření</i>	ks	250	200	300	87	33	35	44	29
36006	<i>Informační a návštěvnická střediska se zajištěným provozem</i>	ks	20	16	24	16	16	80	100	67
36007	<i>Realizovaná opatření in situ navržená v záchranných programech</i>	ks	150	120	180	150	21	100	125	83
36008	<i>Realizovaná opatření ex situ navržená v záchranných programech</i>	ks	40	32	48	19	7	48	59	40
36009	<i>Realizovaná opatření navržená v programech péče</i>	ks	200	160	240	5	1	3	3	2
36010	<i>Realizovaná opatření navržená v regionálních akčních plánech</i>	ks	100	80	120	16	5	16	20	13
36011	<i>Zpracované záchranné programy, programy péče a regionální akční plány (včetně zajištění podkladů)</i>	ks	10	6	10	2	2	20	33	20
36012	<i>Plocha revitalizovaných koryt vodních toků a niv</i>	m ²	2 000	1 600	2 400	702	3	35	44	29
36013	<i>Plocha obnovených nebo vytvořených tůní, mokřadů a dalších prvků za účelem zadržení vody v krajině</i>	ha	150	120	180	12,04	119	8	10	7
36014	<i>Plocha vystavěných, obnovených nebo zrekonstruovaných vodních nádrží přírodě blízkého charakteru</i>	ha	2	2	2	0,31	3	16	16	16
36015	<i>Ošetřená plocha</i>	ha	580	464	696	132,62	35	23	29	19

Kód parametru	Název parametru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (CH)	Min. hodnota (MIN)	Max. hodnota (MAX)	Dosažená hodnota (DH)	Počet projektů	Plnění indikátoru DH/CH [%]	Plnění indikátoru DH/MIN [%]	Plnění indikátoru DH/MAX [%]
36016	<i>Zprůchodněné migrační překážky na vodních tocích</i>	ks	1		2	4	1	400		200
36017	<i>Plocha území, kde byla provedena opatření (včetně mapování či monitoringu) proti invazním druhům</i>	ha	50	40	60	309,88	9	620	775	516
36018	<i>Plocha obnovených, vytvořených nebo udržovaných biotopů nebo stanovišť</i>	ha	80	64	96	237,1	84	296	370	247
36020	<i>Zprůchodněné migrační překážky</i>	ks	1		2	0	0	0		0
36021	<i>Vysazené nebo ošetřené stromy</i>	ks	5 000	4 000	6 000	5851	95	117	146	98
36022	<i>Zpracovaný lesní hospodářský plán</i>	ks	5	4	6	0	0	0	0	0
36023	<i>Plocha lesních porostů se zlepšenou druhovou, věkovou nebo prostorovou skladbou nebo plocha s asanovanou dřevní hmotou</i>	ha	50	40	60	70,12	6	140	175	117
36024	<i>Realizované studie</i>	ks	100	80	120	87	67	87	109	73
36025	<i>Monitorované lokality</i>	ks	12 000	9 600	14 400	614	50	5	6	4

Zdroj: dokumentace programu POPFK; MŽP.

Vysvětlivky: Opatření in situ – ochrana biotopů dotčeného druhu, obnova vhodného prostředí a odstraňování rizikových faktorů, které v oblasti současného nebo potenciálního výskytu druhu působí; opatření ex situ – záchranné chovy a vypouštění, resp. pěstování v kultuře a vysazování.

Plnění indikátorů MaS ke dni 31. 12. 2021

Kód indikátoru	Název indikátoru	Měrná jednotka	Cílová hodnota (CH)	Min. hodnota (MIN)	Max. hodnota (MAX)	Dosažená hodnota (DH)	Počet projektů	Plnění indikátoru DH/CH (v %)	Plnění indikátoru DH/MIN (v %)	Plnění indikátoru DH/MAX (v %)
36008	<i>Tvorba plánovacích dokumentů, vč. dodatků</i>	ks	6	1	20	5	5	83	500	25
36009	<i>Zajištění technicko-provozní bezpečnosti funkce a dokumentace VD</i>	ks	22	1	95	59	29	268	5 900	62
36010	<i>Realizace opatření v souladu s plánem péče</i>	ha	6 000	1	18 000	1 082	8	18	108 200	6
36011	<i>Ošetřená plocha</i>	ha	5 000	1	15 000	1 141	81	23	114 100	8
36012	<i>Udržovaná cestní síť s komplexním informačním systémem pro návštěvníky</i>	ks	30	1	150	320	32	1 067	32 000	213

Zdroj: dokumentace programu MaS; MŽP.

Přehled kontrolovaných opatření Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025 a Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 a stav jejich plnění

a) Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025

Dílčí cíl	Opatření	Termín nápravného opatření	Hodnocení stavu plnění
1.1.2 Rozvíjet environmentální poradenství	Příprava osvětových materiálů o významu biologické rozmanitosti pro síť občanských poraden	01/2022	Splněno
	Příprava osvětových materiálů o významu biologické rozmanitosti pro poradce spolupracující s podniky a zemědělci	06/2022	Plněno částečně
1.2.1 Harmonizovat zákonné předpisy a strategické cíle s ostatními resorty	Identifikace zákonných předpisů, které jsou v rozporu s ochranou biodiverzity a prověření možností jejich úpravy	06/2022	Nesplněno
1.2.2 Zajistit kvalitní metodickou podporu	Tematická pracovní setkání zaměstnanců veřejné správy pro oblast ochrany biodiverzity	7/2025	Plněno částečně
1.2.3 Zavést specifické vzdělávací programy pro studenty a pracovníky veřejné správy	Zavedení systému celoživotního profesního vzdělávání pracovníků veřejné správy v oblasti ochrany biologické rozmanitosti, péče o ni a udržitelného využívání jejích složek a dlouhodobá podpora tohoto systému	7/2025	Nehodnoceno
1.3.1 Podporovat spolupráci mezi soukromou a veřejnou sférou	Zpřístupnění a zprostředkování informací o benefitech, které přináší ochrana biodiverzity	2020*	Nesplněno
1.3.2 Rozvíjet společenskou odpovědnost firem	Podpora aktivit odpovědných firem	06/2021	Nesplněno
1.5.1 Zajistit dostatečný objem finančních prostředků a dotací určených pro péči o přírodu a krajinu	Tvorba meziresortní koncepce vícezdrojového financování péče o přírodu a krajinu	2017*	Nesplněno
	Analýza systému náhrad škod a újem za ztižení hospodaření	2018*	Plněno částečně
2.1.1 Vytvořit národní program ochrany genetické diverzity volně žijících organismů	Dopracovat Koncepci národní ochrany genetické diverzity volně žijících organismů	12/2021	Plněno částečně
2.3.1 Omezit šíření stávajících invazních druhů	Vytvoření a aktualizace metodik na likvidaci IAS	12/2021	Nesplněno
2.3.2 Zabránit či utlumit rozšíření nových invazních druhů	Vytvoření funkčního systému včasného varování a místa rychlé reakce zodpovědného za likvidaci nových IAS	06/2022	Plněno průběžně
	Omezení úmyslného vysazování potenciálních IAS (fytoenergetika, rybářství, veřejná zeleň)	06/2022	Plněno částečně
2.3.3 Zahnout legislativu EU o IAS do legislativy ČR	Novelizace právních předpisů ČR podle nařízení 1143/2014	12/2021	Splněno
	Stanovení kompetence jednotlivých resortů a státních orgánů k této problematice	12/2021	Splněno
2.3.4 Stanovit prioritní druhy a oblasti pro regulaci invazních druhů	Stanovení konkrétních druhů na základě unijního a národního seznamu, proti kterým se bude prioritně zasahovat a jakým způsobem	12/2021	Splněno
2.4.3 Regulovat cílené využívání nevhodných druhů	Zajistit regulaci zavádění a rozšiřování druhů a plodin s neověřenými nebo nepříznivými dopady na přírodu a krajinu v oblastech citlivých z hlediska péče o přírodní a krajinné dědictví	06/2021	Nesplněno
2.6.2 Posílit biodiverzitu ve městech	Zajistit metodickou aj. podporu opatření na ochranu a posílení biodiverzity v sídlech a při výstavbě	12/2021	Nesplněno
2.6.3 Podporovat samosprávy a občanské aktivity a iniciativy, které přispívají k posílení biodiverzity ve městech	Vytvoření metodické příručky pro obce s příklady dobré praxe	12/2021	Nesplněno
	Vytvoření komunikační strategie pro veřejnost a úřady zaměřené na důležitost a možnosti rozvoje přírodních prvků v sídlech	12/2021	Nesplněno

Dílčí cíl	Opatření	Termín nápravného opatření	Hodnocení stavu plnění
3.5.2 Zlepšit režim ochrany významných krajinných prvků	Prověřit dostatečnost právních předpisů v oblasti ochrany niv při realizaci staveb a omezení zastavitelného území v záplavovém území	6/2021	Plněno částečně
	Sjednocení přístupu k registraci VKP, zavedení centrální evidence VKP	12/2021	Nesplněno
4.1.1.1 Konceptně zajistit a koordinovat výzkum a sledování stavu biodiverzity	Koordinace sběru a sdílení dat a informací formou platformy spolupracujících institucí	6/2021	Nesplněno
	Vytvoření souboru indikátorů stavu, změn a trendů modelových složek biodiverzity (včetně sídel) a souvisejících činností ve vazbě na strategické cíle ochrany přírody, zavedení do praxe	9/2021	Nesplněno

Zdroj: Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016–2025; Střednědobé vyhodnocení Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro období 2016–2025; MŽP; hodnocení stavu plnění vypracoval NKÚ.

Pozn.: * Původní termín plnění opatření; termín plnění nápravného opatření nebyl stanoven.

b) Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025

Cíl	Opatření	Termín opatření	Hodnocení stavu plnění
1.1.4 Omezit negativní vlivy fragmentace krajiny a dalších významných antropogenních příčin úhynu, zraňování a dalších ohrožujících faktorů působících na živočichy	1.1.4.1 Posílení metodické podpory ve vztahu k ochraně migrační prostupnosti krajiny pro živočichy (uplatňování podkladu – biotopy vybraných ZCHD a zajištění systematického přístupu k ochraně migrační prostupnosti krajiny v rámci územního plánování)	2021	Nelze vyhodnotit*
1.2.2 Zajistit reprezentativní podchycení nejcennějších částí přírody a krajiny v rámci soustavy ZCHÚ a dokončit reprezentativní soustavu NATURA 2000, jejich efektivní ochranu a kvalitu	1.2.2.4 Obnova zřizovací dokumentace již existujících ZCHÚ z důvodu zastaralosti zřizovacích předpisů a uvedení do souladu s platným právním řádem a s ohledem na aktuální potřeby ochrany přírody a krajiny	Průběžně	Plněno průběžně
	1.2.2.5 Zajištění potřebné péče o předměty ochrany ZCHÚ a soustavy NATURA 2000, zejm. prostřednictvím posílení spolupráce s vlastníky a nájemci pozemků	Průběžně	Nelze vyhodnotit*
2.1.1 Zajistit legislativní a metodickou podporu výkonu státní správy v ochraně krajiny a ekosystémů zaměřenou na ochranu a vytváření ÚSES, ochranu významných krajinných prvků a ochranu krajinného rázu, a to zejména ve vztahu k územnímu plánování a k pozemkovým úpravám	2.1.1.1 Revize podrobností vymezení a hodnocení ÚSES stanovené vyhláškou č. 395/1992 Sb.	2021	Nesplněno
	2.1.1.4 Analýza stavu ochrany krajinného rázu v přírodních parcích za účelem následné stabilizace a posílení ochrany soustředěných estetických a přírodních hodnot těchto území	2021	Plněno částečně
	2.1.1.5 Metodiky pro identifikaci hodnot krajinného rázu, jejich vymezení a stanovení podmínek jejich ochrany	2021	Nesplněno
2.1.2 Zkvalitnit činnost odborně způsobilých (autorizovaných) osob působících v ochraně přírody a krajiny	2.1.2.1 Metodika hodnocení vlivu závažných zásahů na zájmy chráněné podle části druhé, třetí a páté zákona o ochraně přírody a krajiny	2020	Plněno částečně
2.4.1 Účinně chránit a zlepšit ekostabilizační funkce vodních toků a niv	2.4.1.5 Nařízením vlády určit postupy stanovení minimálních zůstatkových průtoků zajišťujících zachování ekologických funkcí vodních toků	2021	Nesplněno
	2.4.1.9 Zajištění monitoringu a hodnocení stavu chráněných území vymezených dle Rámcové směrnice o vodách k ochraně stanovišť a druhů	2021	Plněno částečně

Zdroj: Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025; MŽP; hodnocení stavu plnění vypracoval NKÚ.

Vysvětlivka: * Na základě informací předložených MŽP nebylo možné stav plnění opatření vyhodnotit.